

Zaaan 'yliwogbɔɔ 'sɛbhɛ

*Zaan ɔ cɛlia -Zezuu -gɔgbɔ, mɔ cɛlia 'sɛbhɛ -mɪnɪ. -Mɔ Zaaan 'yli -kakɪɛ 'wɔ, -li -we 'kaa cɪ lɛnɔ, 'mɔ -Lagɔ -slolua ɔ 'klɔ. Sa -Zezu 'kaa -lu weee 'wlulapɪlɪ, 'ɪn sa ɔ -yɔ -Lagɔnyuma yia 'yliyɔgada -tɔa 'yli weee -nɔ nya, wee 'sɛbhɛ slolua we -aɪn. -We weee mɪa dɛ Zaan cɛlia -aɪn 'wɔ, -a 'ka we zɛlɪ, 'ɪn we 'ka -aɪn 'kɔaylɪ 'pa -zugba -a wɔ -Zezuu yiyɪylɪ.

-We -Zezu wlelia zɪ 'klɔ

¹ Nɪ, zizegbɔ weee -we -Zezu *Klɪsɪ wlelia zɪ 'klɔ, 'mɔ 'sɛbhɛ nɪ slolua. -Lagɔ 'nyɛa we -Zezu yoo, ɔ 'ka we ɔ lubhonɔnya 'klɔslolɔ. 'ɪn -we yia dayɪ lɛnɔa, wa 'ka we yibheli. We 'dɛɛ 'gbɔ -Zezu yia ɔ 'anzɪnya tie ɔ lubhonɔnyɔ Zaaan -gbɛ, ɔ 'ka weee gbɔnya ɔ 'klɔslolɔ. ² 'ɪn -we *Zaan 'yɪa -yɔ, ɔ yia we nyuma -yla gba. ɔ nɛɛ -Lagɔwɛlɪ -wa, -Zezu mɪ we gbɔdayɪnyɔ nya. ³ -ɔ -ka 'sɛbhɛ nɪ zɛlɪ, 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ mɪ ɔ -nɔ nya. -Wa -ka wee wɛlɪ -we 'bhɔa -Lagɔɔ -gbɛ yukwli pɔlɔ, 'ɪn wa -ka we 'nɔŋwɛ zɔ, 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ mɪ wa -nɔ nya. Nɪ, wee gbɔnyaa bhla ka cɪpa.

Fɔsawɛlɪ

⁴⁻⁵ -Amɪ, Zaan, cɛlia *leglɪzɪ gbesɔ, -we mɪa -Azii -dɔdɔ -gɔ 'wɔ. -Lagɔ, ɔ mɪ -bha, ɔ mɪ bhaa -bha, ɔ yia yia, ɔmɔ klaa, zuzu gbesɔ -we mɪa ɔ 'ŋɪnɪmɪkpe 'yu klaa, we -yɔ -Zezu Klɪsɪ ŋwɪa aɪn 'nyu la, 'ɪn wa 'nyɛ aɪn 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ. ɔ -Zezu Klɪsɪ mɪa, -we 'plɪa, 'mɔ ɔ gbaa gbɔzɔnɔ nya. Mɔ -sɔa tɪtɪlɪnya glaa 'wɔ tɪa, mɔ pɪlɪa dɔdɔgbɔ -nyuma weee 'wlulapɪlɪnya 'wlu

la. -Zezu Klisi -kali -amɪaa zɛ. Ɔ tɪa, ɔ 'pɪɔn nya ɔ -saa -aɪn gbɔnyuu kwɛɛ. ⁶ Ɔ suslolua -aɪn 'wɔ ɔ 'ka -aɪn 'wlulapɪlɪ, ɔ ka -aɪn ɔ bɔbɔnya -zɛlɪ -a 'ka ɔ Dide -Lagɔɔ lubho nɔ. Nɪ, nyɪma weee -mnɪnɪ ɔ 'ɲɪ. 'In 'tɪɛ weee 'ka ɔ -nɔ nya -mɪ 'yɪ weee nya. *-Amɛnɪ!

⁷ A yla, yia ɔ yia -mɔ yalɔpɔpa 'wɔ, nyɪma weee yia ɔ -yɔyɪa. Nɪ, -wa ka 'dɛbhie tɪɔa ɔ, 'yɪa wa yia ɔ, 'in 'lakpanya weee yia wia ɔ 'gbɔ. Cɪn, we -mɪ 'sa. -Amɛnɪ!

⁸ Jejitapɛ nɛɛ: «-Amɪ -wa we gwedɪda, -amɪ -wa we bɪɪalɪda. 'Tɪɛ weee mɪ 'mɪ kwɛɛ, in mɪ -bha, in mɪ bhaa -bha, yia na yia.»

Zaan 'yia -Zezuu 'tɪɛ -yɔ

⁹ -Amɪ, amɪaa bheli Zaan, wa mɪ in -yɔ aɪn 'sɔ sɪalɪda bhabha. In -yɔ aɪn 'sɔ, -Lagɔ pɪlɪ -aɪn 'wlu la, in -yɔ aɪn 'sɔ, -a 'tɛmanɪ dlɪ, -a -yɔ -Zezu 'sɔ mɪ. -Amɪ Zaan, ɔ gbɔaa -Lagɔgbɔ, in mɪ -Zezuu gbɔdayɪnyɔ nya, we 'gbɔ wa yia 'mɪ kpa, in wa yia 'mɪ 'nyunyɪdɪdɔdɔ -gɔ tɪ. Wee dɔdɔ wa laa Patɪmɔsɔ.

¹⁰ -Lagɔyɪ nya, 'in -Lagɔɔ Zuzu yia 'mɪ 'wɔbhu. -Mɔ 'mɪ lɔɔ, wɛlɪ 'tɪɛ -we 'wlɔa lɛglɛ, 'mɔ in 'nɔa. ¹¹ We nɛɛ: «-We -na yia -yɔ, -in cɛlɪ we 'sɛbhɛ 'wɔ. -In -ka we cɛlɪ, -in 'pa we yoo leglɪzɪ gbesɔɔ -gbɛ. Efɛzɪgbee -nɔ mɪ, Simɪnɪgbee -nɔ mɪ, Pɛlɪgamɔgbee -nɔ mɪ, Tɪatɪlɪgbee -nɔ mɪ, Salɪdɪgbee -nɔ mɪ, Filadɛlɪfɪgbee -nɔ mɪ, 'in Laodɪsegbee -nɔ mɪa.»

¹² In 'bhɪtɪa la, in 'ka ɔ mɪa 'mɪ -yla gbɔ gbada yɪbheli, 'in in yia -can -napɛ gbesɔ -yɔyɪ. ¹³ Wee 'napɛ nyɪdɪ, -bha in 'yɪa nyɪmɛɛ 'wɔwɔlɔ -yɔ, ɔ ka -bana -blɔlɔɔ 'wɔ, ɔ 'kɪklɛ 'yɪ mɪ gbɔanda -can -cɛslɪ nya. ¹⁴ Ɔ 'wlɔo nyɪ pɔlɔ 'paɪnpaɪn 'kwleenɪ 'bhɪsa, 'in ɔ 'yɪ nyumaa -kosu 'bhɪsa. ¹⁵ Ɔ bhɔ lɪa nɛtɛ wa fa

-kosu 'wv 'bhisa, 'in ɔ weli mia -wlowlo gumunyuu -jiji 'bhisa. ¹⁶ -Zeli gbeso mi ɔ liliso 'wv. 'In 'nenɔ 'yliso -tugugble mia ɔ nwee. ɔ klv lia 'ylugbagbv ylv 'bhisa. ¹⁷ In 'yia ɔ, 'in in yia ɔ bhv -yɔ bhlili, 'in in yia -gblo. 'In ɔ yia 'mi ɔ liliso -gulapali. ɔ nee: «-In 'na nuɔ nyano -ni. -Ami -wa we gwedida, -ami -wa we bhloluda. ¹⁸ -Ami -wa 'yliyoganyɔ. In ka bha tli, -sleen in -ga 'yliyɔ 'yli weee nya. Tlithe mi 'mi kwee, 'in in pila tlitlnyaa 'gbe 'wlu la. ¹⁹ -We -in 'yia -yɔ, -in celi we. -We -na yia -yɔ, we -yɔ -we -na yia -yɔyia desleen, -in celi we. ²⁰ -We mia -zeli gbeso -nu nya, -we mia 'mi kwee, we -yɔ -can -napɛ gbeso, we 'ji -we mia zizeda, 'mv na yia gbaa. Wee -zeli gbeso mia, mv -wa 'anzi gbeso -we -Lago tiea leglizɔ gbeso 'wv. Wee -can -napɛ gbeso mia, mv -wa wee leglizɔ gbeso.»

2

'Sebhe -we Zaan celia Efɛzu leglizɔ 'wv

¹ «Nu, leglizɔ -we mia Efɛzigbe nukple, -in celi we 'anzi 'wv:

«Nyime ɔ kaa -zeli gbeso liliso 'wv, 'in ɔ nɔa -can -napɛ gbeso nyidi, ɔ weli ni: ² -We weee -in nva le, in -yi we. Sa -in nva lubho 'tite, 'in -in yia dltie 'yi, in -yi we. In -yi we 'ji nu, -in -yɔ 'nyii -cia'an nna. Tolva nee, -Lagoɔ tietienya wa -mia, 'in wa 'ni we nya -mi. -In ylaa wa la, 'in -in yia we 'jiyibheli nu, yocian wa -mia. ³ -In ka dltie, wa ka -mi siali na 'gbv, 'in 'kva 'ni -mi 'ylila wla.

⁴ «Cun, 'sa we mia, 'bhie gbv -we mia -ain nyidi, mv ni: sa -in -kalia na ze we gwedida, -in 'ni -sleen 'sa na zekali. ⁵ We -ka 'sa -mi, sa -in -kali bhaa na ze, -in 'pa we dli -gv. 'Bhiti -na dli, 'in -we -in

nua ɛ we gwedida, nu we ɛ lo. -In 'nɪ 'bhiti nɪ, 'in na yia -na -gbɛ, 'in na salia -na 'napɛ we 'bɪ 'wɔla. ⁶ Cɪn, gbɔ yabhlo gbaa -na daa: 'Nikolaa 'bɪnyɪmaa ɛnɔgbɔ -na nyɛa 'wɔ -amɪ 'bhisa.

⁷ «-ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbaa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we. -Gɔgalɪnya na yia suu 'bhue 'nyɛa. Wee su mɪ -Lagɔɔ -gbɛ. We bhue mɪa, mɔ nyɛa nyɪmɛ 'yliyɔgagɛ.»

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛlia Siminɪ leglizɪ 'wɔ

⁸ «Nɪɪ, leglizɪ -we mɪa Siminɪgbɛ nɔkplɛ, -in cɛɪ we 'anzɪ 'wɔ:

«-ɔ mɪa tɪa, -ɔ mɪa we bhloluda, -ɔ tɪɪ bhaa, 'in ɔ yia 'yliyɔgagɛ 'yɪ lɔgada, ɔ wɛɪ nɪ: ⁹ Wa mɪ -mɪ sɪalɪda, -in mɪ bobabhanyɔ nya, in -yi we 'ji. Nɪɪ, -in mɪ 'ɲɪnmɪnyɔ nya. In -yi we 'ji nɪɪ, tɔɔa ka -mɪ wɛɪ 'nyumɛɛ. -Maa nɛɛ -maa mɪ *Zuɪfɔ nya, 'in -maa 'nɪ we nya -mɪ. *-Saataan 'ɲɪɪ nya wa suslolua 'wɔ. ¹⁰ Nɪɪ, sɪa -na yia, -in 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ. A yibheli we 'ji nɪɪ, *'Kuzu yia aɪn laylaa: -kasɔ 'wɔ wa yia amɪaa tɔɔa 'paa we 'ka aɪn sɪalɪ 'yɪ kugbua 'wɔ. Nɪɪ, wa -ka -mɪ 'bhaa yi, -in 'na -salɪ 'mɪ dɪɪ -gɔ -nɪ. 'In, in 'ka -mɪ -can -kloo 'nyɛ. Wemɔ -can -kloo mɪa, nyɪma -wa ka 'yliyɔgagɛ 'nɪa bhloluda -ka, ma plaa we 'wluo.

¹¹ «-ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbaa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we. -Gɔgalɪnya mɪa, tɪtɪlee 'sɔnɔ 'na 'ka wa 'bha.»

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛlia Pɛɪgamɔv leglizɪ 'wɔ

¹² «Nɪɪ, leglizɪ -we mɪa Pɛɪgamɔgbɛ nɔkplɛ, -in cɛɪ we 'anzɪ 'wɔ:

«-ɔ kaa 'nɛnɔ 'yɪlɪsɔ -tɔgɔgbɛ, ɔ wɛɪ nɪ: ¹³ In -yi -na ladɪda da, mɔ *-Saatan pɪɪa nyɪma 'wlu

la. In -yi we 'ji nu, -na dli m 'm -gv. Da wa 'bhaa Antipas -o gbaa na gbv tiklu, -mo -Saataan ladida, -in 'ni 'm dli -gusa.

¹⁴ «Cun, we m 'sa 'bhie, gbv 'kienyi m -aun nyidi. -Mo -na -gbε, nyima tɔva slolua *-Balamv gbv. O -Balamv slolua -Balak sa o 'kaa *Izlaelinyima gbonyuuu 'yoo 'wukwa. O nεε wa li -zila -bubonumε, 'in wa -ka mutni kwε. ¹⁵ 'Sa -bhlokpade tɔva -wa ηwnua 'Nikolaa 'binyimaa gbv -yo, -maa m 'yaa -na -gbε. ¹⁶ We 'dεε 'gbv, -in 'bhiti -na dli. We 'ni -muvv, 'in na yia amiaa -gbε dayli, 'in na dlia aun tɔ na ηwεε -tugvble nya.

¹⁷ «-O -ka 'nɔv -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagoo Zuzu gbaa -Lagonyima -yla, o 'nɔ we. -Gugalinya mia, -Lagoo lililu -we mia zizeda, 'm na yia wa 'nyεa we -yo tukpa 'pupa. Wee tukpa mia, 'ηnlolu m we -gv celida. Nyimε yabhlogbo 'ni we -yi, we 'ni -o 'yia wee tukpa 'wubhv.»

'Sεbhε -we Zaan cεlia Tiatilu leglizɪ 'wv

¹⁸ «Nu, leglizɪ -we mia Tiatilgbe nukplε, -in celi we 'anzɪ 'wv:

«Oo -Lagoo 'Yu -o ka 'yli nyumaa nεε -kosu, 'in o bhv lia telitelinete 'bhisa, o weli nu: ¹⁹ In -yi -na lenvgbv. In -yi we 'ji nu, a kikalɪ zε. -Na dli m 'm -gv, 'in -na saa -na -lima 'wv, 'in -in kaa dlitie. In -yi we 'ji nu, -we -na nua -slεen lε, we -zi -we gwedidaa -nɔ 'wv.

²⁰ «We m 'sa 'bhie, gbv yabhlo mia in -yo -m 'so nyidi, m nu: 'ηwno -o wa laa Zezabeli, -o laa o 'dε -Lagvgbv -falpanηwno, 'in -o a 'tidea 'yi amiaa 'dεε -gbε, mo nua na lubhonunya -dawli 'wv o gbagbaweli 'wv. Mo kwaa wa gbonyuu lb, 'in wa

kaa motnɪ kwɛ, 'in wa lia -zila -bubɔli. ²¹ In ka ɔ 'yɪlɪ zɔ ɔ 'ka ɔ dɪlɪ 'bhiti, 'in ɔ 'nɪ we -yɔŋwnu. ²² We 'dɛɛ 'gbɔ, lɛ na yia we nɔa, 'in ɔ 'ka gu 'kadɔ bhli ɔ -yɔ -wa ɔ -yɔ wa dia -budu 'wɔ 'sɔ. Nɪ, -maa 'nɪ -maa dɪlɪ 'bhiti, 'in -maa 'ka ɔ lɛnɔgbɔ 'bɪbhɔ nɪ, 'in na paa -maa sɪasɛ ŋwɛ. ²³ ɔ 'yua na yia 'bhaa. 'In leglizɪ weee 'ka we 'jiyibheli nɪ, -ɔ yia nyɪmɛɛ dɪlɪ zɔ -yɔ ɔ 'wlukɔɔn la, -amɪ -wa. -ɔ -ka -mɪ, -we -in -ka lɛnɔ, we 'klɔlɔ -na yia 'yia 'mɪ kwɛɛ. ²⁴ Nɪ, amɪa Tiatilinyɪma tɔlɔa, a 'nɪ wee slolue -yɔŋwnu. Wee gbɔ wa laa: <-Saataan naci -we mia zizeda.> In nɛɛ aɪn -yla, in 'nɪ aɪn 'gba -putu 'wludɪda -mɪ. ²⁵ Nɪ, in 'nɪ -slɔ lɔ yi nɪ, -we mia aɪn kwɛɛ, a kpa we la -kli.

²⁶⁻²⁸ «-Wa -ka -gɔgalɪ, -wa -ka na dumagbɔ -yɔŋwnu we 'ka we bhloluda nɪnɪ, 'tɪtɛ -we in 'yia na Didee kwɛɛ, 'mɔ na nyɛa wa. 'In na nyɛa wa 'tɪtɛ wa 'ka laganya 'wlulapɪlɪ, wa 'ka wa kpa -gla nya, 'in wa 'ka wa -wɔ bla -nyida 'bhisa. 'In na nyɛa wa zɪkpa -zɛɪya. ²⁹ -ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbaa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we.»

3

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛɪa Salɪdɪ leglizɪ 'wɔ

¹ «Nɪ, leglizɪ -we mia Salɪdɪgbe nɔkplɛ, -in cɛɪ we 'anzɪ 'wɔ:

«Nɪ, -ɔ kaa -Lagɔɔ zuzu gbesɔ -yɔ -zɛɪ gbesɔ kwɛɛ, ɔ wɛɪ nɪ: In -yi -na lɛnɔgbɔ. Wa nɛɛ: -in -ga 'yɪlɪ, -zugba -in ka tɪ. ² -In ganɔ, -we -tɔa 'wɔ, 'in we mia -mɪ kwɛɛ, -in 'tɛmanɪ we la, we yi tɪ. -We ka gbɔ -wa, in ka we 'jiyibheli nɪ, -na lɛnɔgbɔ 'nɪ -mɪ tɪklɪ na -Lagɔɔ 'yɪlɪa 'wɔ. ³ Nɪ, -in ligbe

wɛli -we -in 'nɔa, 'in -in yia we -yɔŋwnu. -In zu we 'nɔŋwɛ, 'in -in 'ka -na dli 'bhiti. We 'nɪ -mɔɔɔ, -in 'nɪ ɡanɔ nɪ, 'in na tlali -mɪ 'wɔ 'wienyɔ 'bhisa, 'in bhla -we nya in 'kaa -na -gbɛ yi, -in 'na 'ka we yibheli.

⁴ «We mɪ 'sa 'bhie, -Lagɔnyɪma tɔlɔa mɪa Salidɪgbɛ nɔkplɛ, wa 'nɪ -slɔ wa -bana pɔɪnplali. Waa nyɪma mɪa -bana 'pɔpa wa yia 'wɔplaa, wa -yɔ 'mɪ 'sɔ ka nɔ, -we ka gbɔ -wa, wa ka we 'klɔ. ⁵ 'Sa -bhlokpade, -wa -ka -ɡɔɡali, ma plaa wee -bana 'wɔ, 'in wa 'ŋnɪ -we mɪa cɛlɪda 'yliyɔɡa -sɛbhɛ 'wɔ, in 'na 'ka we lamumni. 'In na gbaa wa 'ŋnɪ -zɔnɔ na Dide -yɔ ɔ tietienya 'yu. ⁶ -ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbaa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we.»

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛlɪa Filadɛlifɪ leglizɪ 'wɔ

⁷ «Nɪl, leglizɪ -we mɪa Filadɛlifɪgbɛ nɔkplɛ, -in cɛlɪ we 'anzi 'wɔ:

«-ɔ mɪa tiklɪ, -ɔ gbaa gbɔzɔnɔ, -ɔ kaa nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ *-Davidɪ -laklɪ kwɛɛ, -ɔ -ka klolo -kalɪ, 'in wa 'nɪa mnɛni wa 'ka we kla, 'in -ɔ -ka -bha kla, wa 'nɪa mnɛni wa 'ka -bha -kalɪ, ɔ wɛli nɪ: ⁸ In -yi -na lɛnɔgbɔ, in -yi we 'ji nɪ, -in 'nɪ late 'nanɔɔ, -zugba -na zu na wɛli 'nɔŋwɛ, 'in -in 'nɪ na gbɔ kpɛli. -In -talɪ, in ka klolo yabhlo -kalɪ -mɪ -yla, -we nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪa mnɛni ɔ 'ka kla. ⁹ Nyɪma -wa suslolua 'wɔ -Saataan 'ŋnɪ nya, 'in wa laa wa 'dɛ Zuifɔ, 'in wa 'nɪa we nya -mɪ, yocɪan wa -mɪa. -In -talɪ, -we in 'kaa wa -yla lɛnɔ, mɔ nɪ: 'kɔa 'tɪtɛ nya na yia wa -mɪ 'yu -laa, 'in wa 'ka -mɪ 'yu 'kukolu 'sibhli, 'in wa 'ka we 'jiyibheli nɪ, in -kalɪ -na zɛ. ¹⁰ -In ka na wɛli dli -ɡɔ zu dltie nya, we

'dɛɛ 'gbu na yia -mɪ 'wɔkɔa siasia bhla. Nu, wee siasie mia dudu weee-gbɔ yida, we 'ka nyɪma weee layla.

¹¹ «Dayli na yia. -We -ɪn kaa, -ɪn kpa we la -kli. We -ka 'sa -mɪ, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka -mɪ -na -can -kloo kwɛɛ -sa. ¹² -ɔ -ka -gbɔgalɪ, mɔ yia *-Lagɔbudu 'kadɔɔ bhɔ -zɛa, 'ɪn wa 'na 'ka -bha ɔ vu. ɔɔ -gbɔgalɪnyɔ -gbɔ na yia na -Lagɔɔ 'ɛnɪ cɛlia we -yɔ -Lagɔɔ 'gbee 'ɛnɪ. Wee -Lagɔɔ gbe mia, mɔ -wa *-Zeluzalɛmɔ -lolu, -we 'kaa -Lagɔɔ -gbɛ 'bhɔ yalɪ, 'ɪn we 'ka lasibhli. ɔɔ -gbɔgalɪnyɔ -gbɔ ɪn 'kaa na 'ɛnɪ lolu cɛli. ¹³ -ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbaa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we.»

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛlia Laodiseee leglizɪ 'wɔ

¹⁴ «Nu, leglizɪ -we mia Laodisegbe nɔkplɛ, -ɪn cɛli we 'anzɪ 'wɔ:

«-ɔ gbaa -Lagɔɔ dɔmagbɔ, -ɔ -wa gbɔdayɪnyɔ tɪkli, -ɔɔ 'tɔbhɔa yɔ, -ɔ ka sɔ nya -Lagɔ -laa -lu weee la, ɔ wɛli nɪ: ¹⁵ ɪn -yi -na lɛnɔgbɔ. -ɪn 'nɪ wɔɔ, -ɪn 'nɪ -su. Na dli nɛɛ, -ɪn -zɛ we 'yabhlo. ¹⁶ Nu, -ɪn 'nɪ -su, -ɪn 'nɪ wɔɔ, -ɪn wɔwɔ, we 'dɛɛ 'gbu, gwɛzɛa na yia -mɪ. ¹⁷ -ɪn nɛɛ nu, 'ɛnɪmnɪnyɔ -ɪn -mia. -ɪn ka -lu duun 'yɪ, 'ɪn -ɪn ka -lu weee -ɪn 'yɪbhaa. -ɪn mɪ 'sa gbada, -zugba -ɪn mɪ poli poli nyazɪnyɔ nya, bobabhanyɔ -ɪn -mia. -ɪn mɪ kpanɔ nya, -ɪn mɪ 'lɔlɔnyɔ nya. -ɪn mɪ 'sa, 'ɪn -ɪn 'nɪ we 'ji -yi. ¹⁸ We 'dɛɛ 'gbu, 'dɪ -we na zɔa -mɪ, mɔ nɪ: -ɪn yi na -gbɛ, -can -we wa 'kplɪa 'wɔ -kosu 'wɔ, -ɪn 'ka we zɔ, 'ɪn -ɪn 'ka 'ɛnɪmnɪnyɔ -zɔnɔ -zɛ. Yi, -ɪn 'ka -bana 'pɔpa zɔ, -ɪn 'ka we 'wɔpla, -na kpanɔ yi -mɪ zɔbhali. -ɪn zɔ 'ya nyakpɔ, -ɪn 'ka we 'yliya 'wɔ pali, 'ɪn -ɪn 'ka layɪ.

19 «-We mia na -nu nya, nyuma -mama ka ze in -kalia, -maa na sialia, in 'ka -maa gbv sloluu 'gbv. We -ka 'sa -mi, -in 'bhiti -na dli, -in yi 'mi 'bi -guladolue nya. 20 -In pu yukwli! In 'yiligbe -budunwee, in mi kaka bhlida. -O -ka na weli 'nu, 'in o -ka -bha -kali, 'in na plaa o -budu zo, 'in na -yo o 'so lia dabhlo.

21 «-Ami, in mi -gugalinyo nya. In -yo na Dide ka o 'hnumnikpe -guladi. We 'dee 'gbv, -o -ka -gugalinyo nya -mi, mo -yo 'mi 'so 'kaa na 'hnumnikpe -guladi. 22 -O -ka 'nunv -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagoo Zuzu gbaa -Lagonyuma -yla, o 'nu we.»

4

-Moyali wa -mnuna -Lagoo 'hni

1 -Moo 'bigv, 'in in yia -mo na 'yli -kakie 'wv gbv -putu -yoyi: klolo yabhlo mi hwekalida yali. Wee weli -we in 'nva tiada, -we 'wlv legle, we nee 'mi -yla: «-Gbla -seli, -we 'kaa ci lenv, in 'ka -mi we 'kluslolu.» 2 Toun, -Lagoo Zuzu 'bhua 'mi 'wv, 'in in yia 'hnumnikpe -yoyi -mo yali ladida -zugba we -guladinyo mi we -gv. 3 -O -dia kpe -gula, li o lia tukpa -zonv wa laa zasipv -yo salidvanu 'bhisa. -Zuku lia tukpa -zonv wa laa emewlodv 'bhisa, mu bibeaa wee kpe. 4 Wee 'hnumnikpe mia, 'hnumnikpe -putu glv -bhlo 'ya -mnva bibeaa we. Nyuma kpasv glv -bhlo 'ya -mnva, -wa kaa -bana 'pupa 'wv, 'in wa kaa -can -kloo 'wluo, ma -dia wee kpenya -gula. 5 Nyuu 'yika -papie klaa, weliya klaa, we -yo -dee -gangie, mu bhva wee 'hnumnikpe 'wv. We 'yu, ylv gbeso mi -nyumada sa 'titee, mu -wa zuzu gbeso -we mia -Lagoo

'yu. ⁶ Wee 'ηnumnikpe 'yu, we 'wlɔsa gumunyu ka klɔ mɪ 'sese 'vɛli 'bhisa, mɔ mɪ -bha.

Wee 'ηnumnikpe kwesi, 'yliyɔgali -mnɔa mɪ -bha. 'Yli mneni we ku -yɔla weee. We mɪ we 'yugbɛɪn -yɔ we lɔgbɛɪn. ⁷ Wee 'yliyɔgaluu tɪanɔ -yɔ -jla 'wɔwɔlɔ. We 'sɔnɔ -yɔ 'bhligblɔ -yulɛ 'wɔwɔlɔ, we tanɔɔ klɔ -yɔ nyɪmɛɛ -nɔ 'wɔwɔlɔ, 'ɪn we -mnɔanɔ 'wlɔa -galɪbha -cɪcɛ -we mɪa -bhluda. ⁸ Wee 'yliyɔgali -mnɔa mɪa dɛ nɪ, we 'yabhlo ka -kapue gbɛlibhlo. 'Yli mnenia we ku -yɔla. We mɪ we -kapue dli, 'ɪn we tɔlɔa mɪa we -gɔ. Zlɔo, sabɔo lɔɔ we bhlɪa -nya. We nɛɛ:

«Jɛɪtapɛ, -ɔ mɪ tɪklɪ, -ɔ mɪ tɪklɪ, -ɔ mɪ tɪklɪ,

'tɪtɛ weee mɪ ɔ kwɛɛ,

-ɔ mɪ bhaa -bha, -ɔ mɪa -bha, -ɔ yia yia.»

⁹ We mɪa lɔɔ bhlɪda -zugba we mnɪnɪa -ɔ -dɪa 'ηnumnikpe -gɔlaa 'ηnɪ, -ɔ -gaa 'yliyɔ 'yɪ weee nya, 'ɪn we gbɔa ɔ 'ηnɪ -zɔnɔ, 'ɪn we paa ɔ fuo. ¹⁰ Da wee 'yliyɔgali -ka lɔɔ bhlɪ -bhlo, 'ɪn waa nyɪma kpasɪ glɔ -bhlo 'ya -mnɔa sibhlɪa 'kukolu -ɔ -dɪa 'ηnumnikpe -gɔ la 'yu. 'ɪn wa bɔbɔa -ɔ -gaa 'yliyɔ 'yɪ weee nya, 'ɪn wa vitɪlɪa wa -can -klɔo ɔ 'ηnumnikpe 'yu, -zugba wa gbɛɪ:

¹¹ «Jɛɪtapɛ, -amɪaa -Lagɔ,

we mɪ tɪklɪ -a 'ka -na 'ηnɪ -mnɪnɪ,

-a 'ka -bha -mɪ zɔ,

'ɪn we mɪ tɪklɪ -a 'ka -mɪ fuo 'pa

-na 'tɪtɛɛ 'gbɔ.

-We ka gbɔ -wa, -mɪ -laa -lu weee la.

-ɪn nɛɛ, -lu yɪ la, 'ɪn -lu yia layɪ,

'ɪn -ɪn yia we lala.»

5

Ghɪlɪ -sɛbhɛɛ klɪlɪ wa -wlɔa

¹ 'In in yia gligli -sebhε -yoyi, we mɪ ɔɔ 'ηnumnikpee -guladinyɔɔ lilisɔ 'wɔ. We -gɔ -yɔ we dlu mɪ cɛlɪda. We mɪ klada -luu klalɪlɪ gbesɔ nya. ² In 'yia 'anzi 'tite yabhlo -yɔ, we 'yibhaa la wɛli 'tite nya, we nɛɛ: «Nyɔɔ ka we 'klɔ ɔ 'ka -luu klalɪlɪ gbesɔ nɪ -wɔ, 'in ɔ 'ka 'sebhε nɪ -bloa?» ³ Nɪ, nyumε -ɔ 'kaa we -kalɪ, ɔ 'nɪ -mɪ. ɔ 'nɪ yalɪ -mɪ, ɔ 'nɪ dɔdɔ -gɔ -mɪ, ɔ 'nɪ glu -mɪ. Nyumε yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka wee 'sebhε 'wɔtalɪ. ⁴ Nyumε -ɔ kaa we 'klɔ ɔ 'ka 'sebhε nɪ -blo, ɔ 'ka we zɛli, ɔ 'nɪ -mɪ. We 'gbɔ in yia wi -wɔwɔ. ⁵ Tɔɔn, waa nyuma kpasɪ 'yabhlo nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-In 'na wili -nɪ. -In -talɪ, ɔmɔ Zudaa zɔayli -jla, -ɔ -wa 'wlulapɪlɪnyɔ -Davidu yu, ɔ ka -gɔgalɪ, mɔ kaa we 'klɔ ɔ 'ka wee -luu klalɪlɪ gbesɔ -wɔ, 'in ɔ 'ka 'sebhε nɪ -blo.»

⁶ -Bha in 'yia *Bhlabhleyu -yɔ 'yiligbeda. ɔ mɪ 'ηnumnikpe kwesi 'yliyɔgali -mnɔa -yɔ nyuma kpasɪ nyɪdɪ. ɔɔ Bhlabhleyu 'wɔsa -blu wa -dɪ ɔ 'slakaa -nɔ nya. ɔ ka 'gwɪ gbesɔ -yɔ 'yli gbesɔ. Mɔ -wa zuzu gbesɔ, -we -Lagɔ 'paa yoo dɔdɔ weee -gɔ. ⁷ ɔɔ Bhlabhleyu bɛa -ɔ -dɪa 'ηnumnikpe -gɔ la -yɔ, 'in ɔ yia wee 'sebhε 'wɔbhu -mɔɔ lilikwɛsɔ 'wɔ. ⁸ ɔ 'bhua wee 'sebhε 'wɔ, tɔɔn wee 'yliyɔgali -mnɔa -yɔ nyuma kpasɪ glɔ -bhlo 'ya -mnɔa yia ɔ 'yu 'kukolu 'sibhli. -ɔ -ka -mɪ, ɔ ka ɔ -pete kwɛɛ, 'in -can -dɔkɔ -we nɔkplɛ 'wli mɪa, -mɔɔ ka -mɔɔ kwɛɛ. Wee wli mɪa, mɔ -wa -Lagɔnyumaa bhuhhoe -wɛli. ⁹ -Bha wa bhliɪ lɔɔ lolu:

«-ɔ kaa we 'klɔ ɔ 'ka 'sebhε nɪ 'wɔbhu,
 -mɪ -wa.
 -ɔ kaa we 'klɔ ɔ 'ka we -luu klalɪlɪ -wɔ,
 -mɪ -wa,
 -we ka gbɔ -wa,
 -ɔ jitea ɔ 'pɔɔn ɔ 'ka nyuma 'wɔzɪtɪ -Lagɔ -yla,

-mɪ -wa.

Nyɪma -wa 'bhɔa zɔa weee 'yli klaa,
 wɛlɪ 'yli -bhlo -bhlo -gbanya klaa,
 klu weee nyɪma klaa,
 we -yɔ -wa 'bhɔa laga dɔdɔ weee -gɔ,
 -ɔ zɪtɪa wa 'wɔ -Lagɔ -yla,
 -mɪ -wa.

¹⁰ Nɪ, -ɔ nɔa we lɛ,
 'ɪn -Lagɔ pɪlɪ -maa 'wlu la,
 -mɪ -wa.
 -ɔ nɔa we lɛ -maa 'ka -Lagɔbɔbɔnya -zɛ,
 'ɪn -maa 'ka ɔ dɔmagbɔ lɛnɔ,
 -mɪ -wa.

-Mɪ nɔa we lɛ -maa 'ka nyɪma weee 'wlulapɪlɪ
 dɔdɔ weee -gɔ.»

¹¹ ɪn -talɪ 'yaa -bha, 'ɪn ɪn yia 'anzɪnyaa wɛlɪ 'nɔ.
 We -zu 'wɔ, wa 'nɪ mneni wa 'ka we zɛlɪ. Nɪ,
 wee 'yliyɔgali -mnɔa klaa, nyɪma kpasɪ klaa, we -
 yɔ 'ɲɪnmɪkpe, 'mɔ we bibeaa -nya. We 'dɛ weee mɪa
 lɔɔ bhlɪda 'tɪtɛɛ, ¹² we nɛɛ:

«Nɪ, Bhlabhɪɛyɪ -ɔ wa -dɪa -blɪ 'slaka nya,
 'tɪtɛ klaa, 'ɲɪnmɪtɛ klaa, gbɔyɪlo klaa,
 we -yɔ latɛlo mɪ ɔ -nɔ nya.

We 'dɛɛ 'gbɔ, we mɪ tɪklɪ nyɪma 'ka -bha ɔ zɔ,
 wa 'ka ɔ 'ɲɪnɪ -mnɪnɪ,
 'ɪn wa 'ka ɔ 'ɲɪnɪ -zɔnɔ gba.»

¹³ 'ɪn ɪn yɪ 'yaa lɔɔ -putu 'nɔ. -Lu weee -Lagɔ -laa
 la, -we mɪa yalɪ, -we mɪa dɔdɔ -gɔ, -we mɪa glɪ, we
 -yɔ -we mɪa gumunyu lɔ, we 'dɛ weee bhlɪa lɔɔ, we
 nɛɛ:

«-ɔ -dɪa 'ɲɪnmɪkpe -gɔ la,
 ɔ -yɔ Bhlabhɪɛyɪ 'sɔ,
 'tɪtɛ weee mɪ wa -nɔ nya,
 'ɲɪnmɪtɛ weee mɪ wa -nɔ nya.

Wa bhlɪ wa 'ɲɪ, 'ɪn wa zɔ -bha wa
'yɪ weee -nɔ nya.»

14 'ɪn wee 'yɪyɔgali -mnɔa nɛɛ: «-Amenɪ!» Nyɪma
kpasɪ 'sibhɪa 'kukolu, 'ɪn wa yia ɔ bubɔ.

6

Bhlabhleyu -wɔa -luu klalili gbesɔ

¹ Tɔɔn, 'ɪn ɪn yia ɔ Bhlabhleyu -yɔyɪ. 'ɪn ɔ yia wee
gɪɪɪ -sɛbhɛɛ klalɪluu tɪanɔ -wɔ. -Bha -bhlokpade
'yɪyɔgali -mnɔa 'yabhlo 'kpɪa 'wɔ 'tɪɛɛ, -dɛ 'bhɪsa.
'ɪn ɪn yia we 'nɔ. We nɛɛ: «Yɪ!» ² ɪn -talɪa -bha, 'ɪn
ɪn yia nɪmɛsɔɔn 'pɔpa -yɔyɪ. ɔ -dɪa we -gɔ la, ɔ ka
pnu kwɛɛ, 'ɪn wa yia ɔ -can -kloo yoo 'nyɛ. Nɪ, ɔ ka
-gɔgali, 'ɪn -gɔ ɔ yɪ 'yaa -galɪa mɪa.

³ -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ Bhlabhleyu yia wee -luu klalɪluu
'sɔnɔ -wɔ. -Bha -bhlokpade, 'ɪn ɪn yia 'yɪyɔgaluu
'sɔnɔ wɛɪ 'nɔ. We nɛɛ: «Yɪ!» ⁴ 'ɪn nɪmɛsɔɔn -putu
yabhlo yia 'tɪa, we -za -kosu 'bhɪsa. ɔ -dɪa we -gɔla,
'mɔ wa 'nyɛa 'yoo, ɔ 'ka dɔdɔ -gɔ tɔ -la, 'ɪn dɔdɔgɔ -
nyɪma 'ka 'bhɔbhali. -Bha wa 'nyɛa ɔ tɔgɔgbɛ yoo.

⁵ -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ Bhlabhleyu yia wee -luu klalɪluu
tanɔ -wɔ. -Bha -bhlokpade, ɪn 'nɔa 'yɪyɔgaluu
tanɔ wɛɪ. We nɛɛ: «Yɪ!» ɪn -talɪa -bha, 'ɪn ɪn yia
nɪmɛsɔɔn -ylukpa -yɔyɪ. ɔ -dɪa we -gɔ la, ɔ ka kilo
kwɛɛ. ⁶ Wɛɪ yabhlo 'tɪaa wee 'yɪyɔgali -mnɔa nyɪɪ,
we nɛɛ: «'Mnɔ -yɔ -gooo 'klɪ yia yia. Nɪ, 'mnɔ kilo
-bhlo kaa 'yɪ -bhlo -lubhoo 'pɛnɪgwɛzi, -gooo kilo
ta kaa 'yɪ -bhlo -lubhoo 'pɛnɪgwɛzi. -Mumɔ -ka 'kpɪ
-yɔ nɔ, -ɪn 'na zɪɪ we kwɛ -nɪ, we -valɛ -tɔ sa 'ɛɛ.»

⁷ -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ Bhlabhleyu yia wee -luu klalɪ -
mnɔanɔ -wɔ. -Bha -bhlokpade ɪn 'nɔa 'yɪyɔgalu -
mnɔanɔ wɛɪ. We nɛɛ: «Yɪ!» ⁸ ɪn -talɪa -bha, 'ɪn ɪn

yia numesoon -yoyi, we fuakaa. -ɔ -dia we -gula, ɔ 'ŋni wa laa tɪtɪe. Tɪtɪɪnyaa 'gbe -yɔ ɔ 'sɔ nɔ. 'In wa yia wa 'tɪtɪ 'nyɛ wa 'ka nyima 'bhaa mni dɔdɔv kibhe -mnɔvɔv -bhlo -gv. 'Sa wa mɪa wa 'ka nyima 'bha tɔgɔgbɛ klaa, ŋwɔ klaa, tɪtɪgu klaa, we -yɔ -fliinɪma 'nyii nya.

⁹ -Mɔv 'bɪgɔ, ɔ Bhlabhɛyu yia wee -luu klalɪluu gbunv -wɔ. -Bha -bhlokpade, in yia nyima wa 'bhaa, wa zuzu -yoyi 'slakagɔsalɪlu ɔ. Waa nyima mɪa, wa ka -Lagɔwɛɪ -yɔŋwɪ, 'in wa mɪa we gbɔdayɪnya nya, we 'gbɔ wa yia wa 'bha. ¹⁰ Wa 'kpɪa 'wɔ 'tɪtɛ, wa nɛɛ: «-Amɪaa -Kanyɔɔ 'zayli -ɔ mɪ -mɔwɔɔda, dɔdɔgv -nyimaa -yɔgbɔ -na yia 'wɔbhua, 'in -in 'ka wa gbɔ dɪ -amɪaa -yɔkpasasɛɛ saa. 'Lee, bhla -mɔmɔ -na wɔv wea?» ¹¹ Tɔv, wa yia -maa -bana 'pɔpa 'wɔladlɪli, 'in wa nɛɛ -maa -yla, -maa wɔ -sɛ, nɪ, -maa bhelia -yɔ -maa lubhonv -lima -wa wa yia 'bhaa -maa 'dɛ 'bhisa, -maa ŋwɛ -ka gba 'bhie.

¹² In -talɪa -bha, 'in in yia Bhlabhɛyu -yoyi, 'in ɔ yia -luu klalɪluu gbelibhlonv -wɔ. -Bha dɔdɔ zuklua 'tɪtɛ. 'In 'yɔ yia ylumanɪ nɛɛ -gbɛnaa, 'in 'cɔ yia zamanɪ 'pɔv 'bhisa. ¹³ 'In -zɛɪ yia bhli dɔdɔ -gv, su wa zɔbhala, -pɪpɛ -ka 'plɪ, sa we 'bhue jitea, 'sa -zɛɪ jitea dɔdɔ -gv. ¹⁴ 'In yalɪ yia labhɔ nyimaa 'yliya 'wɔ, nɛɛ -bita wa glɪ. -Gɔgɔ weee -yɔ dɔdɔ weee mɪa 'nyu nyɪɪ, 'in we yia 'tɪ. ¹⁵ Tɔv, dɔdɔgv -nyimaa 'wlulapɪɪnya klaa, nyimaa 'yugalɪnya klaa, 'slɔjaa 'yugalɪnya klaa, 'ŋɪmnɪnya klaa, nyima 'tɪtɛ klaa, galɪ klaa, we -yɔ -wa 'nɪa galɪ nya -mɪ, wa 'dɛ weee yia zize -gɔgɔɔ 'bhɔka 'wɔ, we -yɔ tɔkpa -nyɪɪ. ¹⁶ Wa nɛɛ tɔkpa -yɔ -gɔgɔ -yla: «A bhlɪli -aɪn -gv. A zize -aɪn 'pɪpɪ, -ɔ -dia 'ŋɪmnɪkpe -gv la kwɛɛ. A zize -

an 'pɪpɪ Bhlabhleyuu 'cɛ kwɛɛ. ¹⁷ Nu, we ka nyini, wa 'cɛpaylɪ 'kadu ka nyini. Nyɔɔ mneni ɔ 'ka we 'yu 'yligbea?»

7

Nyɪma 'wlu glɔ ta -zakpa kugbua lɛ 'sɔ (144.000)

¹ -Muu 'bɪgɔ, 'in in yia 'anzɪ -mnua -yɔyɪ 'yligbeda dɔdɔɔ gwɪgwɪ -mnua 'yli. -Muu mɪ dɔdɔɔ -pɪpɛ -mnua 'yoo -kɔlɔda, -muu yɪ 'wlu nu, -pɪpɛ yabhlogbɔɔ 'pli dɔdɔ -gɔ, gumunyu -gɔ we -yɔ su 'wlu. ² 'In, in yia 'anzɪ -putu yabhlo -yɔyɪ 'wɔsɔda 'ylɔɔ 'wɔsɔlɔda. -Lu -we nya wa zua -Lagɔɔ yibhelida nyɪma -yɔ, we mɪ we kwɛɛ. 'Anzɪ -mnua -we -Lagɔ 'nyɛa 'tɪtɛ we 'ka gumunyu -yɔ dɔdɔ sɪalɪ, we 'kpɪa 'wɔ 'tɪtɛɛ we -yla, we nɛɛ: ³ «A 'yligbe -slɔ, nu, -a 'nɪ -slɔ 'yliyɔga -Lagɔɔ yibhelida -Lagɔɔ lubhonɔnyaa 'klɔ -yɔ zɔ, dɔdɔ klaa, su klaa, we -yɔ gumunyu, a 'na sɪalɪ we -nɪ.» ⁴ 'In -wa -Lagɔ zua ɔ 'dɛɛ yibhelida -yɔ, 'in in yia wa ŋwɛ yibheli. *Izlaɛlu zua weee 'yli, nyɪma 'wlu glɔ ta -zakpa kugbua lɛ 'sɔ (144.000).

⁵ Zudaa zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

Lubɛnu zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

Gadu zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

⁶ Asɛlu zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

Nɛfɔtalii zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

Manasee zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

⁷ 'Simeɔɔ zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

*Leviii zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

Isakaaa zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

⁸ Zabulɔɔn zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

*-Zɛzɛfɔɔ zɔayli, nyɪma 'wlu glɔ ta (12.000).

Bezameεε zwayli, nyıma 'wlu glɔ ta (12.000).
Wa 'dε weee 'klɔ -yɔ wa zɔa -Lagɔɔ yibhelida.

Nyımaa -zlo bibeaa 'ηımnıkpε

⁹ -Mɔɔ 'bıgɔ, ın -talıa -bha, 'ın ın yia nyımaa -zlo -yɔyı. Waa nyıma -zu 'wɔ, -ɔ mnenia ɔ 'ka wa zεlı, ɔ 'nı -mı. Nı, dɔdɔ weee -gɔ -nyıma wa -mıa: laga weee -gɔ -nyıma mı -bha. Zɔa weee 'yılı -nyıma mı -bha. Klu weee nyıma mı -bha. Wεlı weee nyıma mı -bha. Wa 'yılıgbe 'ηımnıkpε -yɔ Bhlabhleyu 'yu. Wa ka -bana 'pɔpa 'wɔ, 'ın saɔn mıa wa kwεε. ¹⁰ Wa 'kpıa 'wɔ 'tıtεε, wa nεε:

«-Amıaa -Lagɔ -ɔ -dıa 'ηımnıkpε -gɔ la,
ɔ -yɔ Bhlabhleyu 'sɔ,
gbɔwɔsasıe mı wa -nɔ nya!»

¹¹ Nı, 'anzı weee bibeaa wee 'yılıyɔgali -mnɔa klaa, waa nyıma kpası klaa, we -yɔ 'ηımnıkpε. Wa -gbılıa 'wlu la 'ηımnıkpε 'yu, 'ın wa yia -Lagɔ bɔbɔ.

¹² Wa nεε:

«-Amεnı!
Nyıma weee gba ɔ 'ηnı -zɔnɔ.
Nı, nyıma weee -mnını ɔ 'ηnı,
gbuyılo weee mı ɔ -nɔ nya,
nyıma weee 'pa ɔ fuo, nyıma weee zɔ -bha ɔ,
'tıtε -yɔ latεlo weee mı ɔ -nɔ nya.
We -mı 'sa, 'ın we 'ka 'sa -tɔ
'yılı weee -nɔ nya.»

¹³ -Bha nyıme kpasa yabhlo 'yıbhaa 'mı laε: «'Lee, waa nyıma kaa dε -bana 'pɔpa 'wɔ, mɔɔ -nyıma wa -mı, 'ın mɔ wa 'bhɔlɔa?»

¹⁴ ın nεε ɔ -yla: «Na -kanyɔ, -ɔ -yia we 'ji, -mı -wa!»
ɔ nεε: «Waa nyıma mıa dε, wa ka wa sıalı bhabha. Wa ka wa 'dεε -bana -wɔlɔ Bhlabhleyuu 'pıɔn lɔ, 'ın we yia pɔmanı tenyii. ¹⁵ We 'gbɔ wa 'yılıgbea -Lagɔɔ

'ηnumnikpe 'yu, zhoο, saboo, wa 'ka ɔ dumagbu leno ɔ -budu 'kadu zo, 'in -ɔ -dia 'ηnumnikpe -gu la, 'in -moo kua wa 'wu. ¹⁶ Nwo 'na 'ka 'masleen wa 'bha, 'nyumatu 'na 'ka 'masleen wa 'bha, 'ylo -yo slo 'na 'ka 'masleen wa 'bha. ¹⁷ Nu, Bhlabhleyu -ɔ mia 'ηnumnikpe kwesi, mo yia wa 'nyuwlukua lo kwaa, bhlabhlee 'yliyozonyo 'bhisa. 'In -Lago yia wa 'mo weee sia.»

8

Bhlabhleyu -wla gligli -sebhεε klalilu gbeso

¹ Nu, Bhlabhleyu -wla wee gligli -sebhεε klalilu gbeso, 'in -Lago -gbe yia 'woto blenyi 'lelu kibhe -bhlo. ² 'In, in yia 'anzi gbeso -yoyi 'yigbeda -Lago 'yu. ɔ yia we legle gbeso 'woladlili.

³ 'Anzi -putu yia, 'in we yia 'slakagusalilu kwesi 'yigbe, -can -doko mi we kwεε, we nokple wa siea 'wli. Wa 'nyeα we 'wli duun yoo, we suslolua -Lagonyima weee bhubhoeweli -yo 'wli 'wu, 'in we -yo we yia 'slakagusalilu 'yu mni, we 'ka we -Lago 'nye. Wee 'slakagusalilu mi -can nya, 'in we mia -Lago 'ηnumnikpe 'yu. ⁴ 'In 'wli gbeylo -yo -Lagonyima weee bhubhoeweli yia 'woso 'anzi kwεε -Lago 'yu. ⁵ Toon, 'anzi 'bhua -doko 'wu, we yia we yeli 'slakagusalilu -kosu nya, 'in we yia we dudu -gu 'mni. -Bha -bhlokpade, -de -gaan, welinya gbaa, 'nyu 'paa 'yika, 'in dudu yia zuku.

Tia -legle -mnavaa weli

⁶ 'Anzi gbeso, -we kaa legle gbeso kwεε, mo mnazia we 'de la we 'ka we bhi.

⁷ We tianu bhia we legle, 'in -zeli nyu klaa, -kosu klaa, we -yo 'pion, -we mia 'wosusloluda, in we yia

we dudu -gu 'mni. Dudu kibhe ta -gu -bhlo yia si, su ta glaa -bhlo -yo -petu yalu weee yia si.

⁸ We 'sonu bhlia we legle: -kosu 'kadu 'wla -gogo -we mi sida, 'mu wa vitelia gumunyu lu, 'in gumunyu taa nuu -bhlo yia 'pion -ze. ⁹ Gumunyu lu -li ta glaa -bhlo yia ti, 'in we yia 'glu ta glaa -bhlo lasa.

¹⁰ We tanu bhlia we legle: -zeliya 'kadu 'bhua yali, 'in we yia bhli, wee -zeliya mia, -kosuu mu 'bhisa we nyumaa, mu bhlilia 'nyuwlukanya -yo -gbua 'kadi ta glaa -gbua -bhlo lu. ¹¹ Wee -zeliya wa laa kalu, 'in wee -gbua ta glaa -bhloo 'nyu yia kamani. 'In wee 'nyu yia nyima duun 'bha we 'kikaloo 'gbu.

¹² Wee 'anzi -mnuanu bhlia we legle, 'in 'yluu kibhe taa nuu -bhlo klaa, 'cuu kibhe taa nuu -bhlo klaa, we -yo -zeli ta glaa -bhlo yia -nyumo. Sa zlu taa nuu kibhe -bhlo -tua nikpise 'wu, 'sa saboo taa nuu kibhe -bhlo 'nia 'cu -yo -zeli san 'yi.

¹³ Nu, in -talia -bha, 'in in yia -galubhacice mia -bluda -mo yali 'pupu 'wukpiweli 'tite 'nu, we nee: «Gbonyuu, gbonyuu, gbonyuu mi dudu -nyumaa -nu nya 'anzi taa pnu -ka wa legle bhli!»

9

Legle gbunu

¹ Nu, 'anzi gbunu bhlia we legle, -zeliya yabhlo -we bhlia dudu, 'in in yia we -yoyi. 'Bhuka -we 'nia bhloluda -ka, we -laki wa 'nyea wee -zeliya yoo. ² We -kalia wee 'bhuka, gbeylo -we 'wla -klaaa gbeylo mu 'tlaa -mo, 'in we yia 'ylu -yo -pipe ylumani. ³ Wee gbeylo 'wu -gangannya 'tlaa, 'in we yia dudu -gu lamneni. 'In -Lago yia 'tite -we -yo

-klagbetaa 'tite 'wɔwɔba we 'nye. ⁴ Wa neɛ we -yla we 'na nuɔ gbonyuu -petu -yla le -ni, we -yɔ sunya -yɔ -titi -wɔtɔ. Nu, nyima -wa 'nia -Lagɔɔ yibhelida 'klɔ -yɔ -ka, 'ma we 'kaa gbonyuu -yla leɔ. ⁵ Wa 'ni wee -gangannya 'yoo 'nye we 'ka nyima 'bha. Wa neɛ nu, we sialɔ wa bhabha 'cɔ gbu zɔ. Sa -klagbeta -ka 'pa, 'in -bha glopoa ni, we nu 'sa we. ⁶ We bhla, tɛtɛlee da wa yia -talɔ, 'in wa 'na 'ka we 'yi, we tɔ yia nyima 'bhaa, 'in kwɛɛ -mɔɔ yia wa -gwaa.

⁷ Wee -gangannya 'wɔsa nimesɔɔn, -we wa mnazɔ la tugɔ -nu nya, 'in -we ka 'wluo 'wɔba neɛ -can -kloo mɔ -bha. We 'klɔ -yɔ nyimaa 'klɔ 'wɔwɔ. ⁸ We 'nyi 'wɔ 'ɲwɔu 'nyi. 'In we gla 'wɔ -jlɔ gla.

⁹ We ka netɛbana 'wɔ, 'in we -kapuee paa -jiji. We -jiji mia, we 'wɔ neɛ nimesɔɔn duun mɔ -wotloo 'wɔgbizada -gwagwie nya we 'ka tɔ -gɔa mɔ. ¹⁰ Wee -ganganyaa gɔn 'wɔsa wee -klagbetaa gɔn, -we mia 'ylitelɔda seenɔ 'bhisa. We gɔn nya we mnenia we 'ka nyima -yla gbonyuu leɔ 'cɔ gbu zɔ.

¹¹ Wee -gangannya ka 'wlulapɔnyɔ: 'bhɔka -we 'nia bhloluda -ka, we 'wɔ -Kuzuu 'anzɔ we -mia. Nu, we 'ɲɔ -wa Abadɔn zuifɔwɛɛ 'wɔ, Apolɔn *glekɔwɛɛ 'wɔ. We ji -wa -Lunyumonyɔ. ¹² Tɔtɔ -gbonyuu 'plɔ dɛ, nu, we -tɔ lɔ 'sɔ.

Lɛglɛ gbelibhlonɔ

¹³ Nu, 'anzɔ gbelibhlonɔ bhla we lɛglɛ ni, 'in, in yia wɛɛ yabhlo 'nu. -Lagɔɔ 'slakagɔsalɔuu gwɔgwɔ -mnɔa 'yli we 'bhɔa. Wee 'slakagɔsalɔ mɔ -can nya, 'in we mia -Lagɔ 'yu. ¹⁴ Wee wɛɛ neɛ wee 'anzɔ gbelibhlonɔ kaa lɛglɛ kwɛɛ -yla: «'Anzɔ -mnɔa -we mia gbɔanda, -gbɔa 'kadɔ wa laa Eflatɔ kwesi, -in -blo we -nya.» ¹⁵ Wee 'anzɔ -mnɔa mia, -Lagɔ

ka we lamnazı ɔ lubhoo -nɔ nya. Wee -zɔ nɔ cɔ nɔ yɪ nɔ 'lɛɪ tɛɪn -nɔ nya ɔ mnazıa we la, we 'ka mɪ, we 'ka nyıma 'wɔsɪsɪ, 'ın we 'ka nyıma ta glaa -bhlo 'bha. Nɪ, wɛɪ gbaa, 'ın wa yia we -blo. ¹⁶ 'Slɔja -wa mɪa nɪmɛsɔɔn -gɔ, wa zɛɪa wa 'mɪ -yla, wa ɲwɛ nyɪnɪ mɪnɪɔn 'wlu -bhlo. ¹⁷ -Mɔ na 'yli -kakɛ 'wɔ, -wa -dɪa wee nɪmɛsɔɔn -gɔla, sa ın 'yia wa -yɔ mɔ nɪ: nɛtɛbana mɪa wa 'wɔ, we -za -kosu 'bhisa, we ylu yalɪ 'bhisa, we -za lɪ -bhuhhɛɛ nɔkplɛ 'bhisa. Wee nɪmɛsɔɔnnyaa 'wlu 'wɔsa -jlaa 'wlu. 'In -kosu klaa, gbeylo klaa, we -yɔ -bhuhhui slo tlaa we ɲwɛɛ. ¹⁸ Nɪ, -kosu klaa, gbeylo klaa, we -yɔ -bhuhhui slonya 'tlaa da we ɲwɛɛ nɪ, mɔ -wa siasɛ ta. Mɔ 'bhaa dɔdɔgɔ -nyıma ta glaa -bhlo. ¹⁹ Nɪ, wee nɪmɛsɔɔnnyaa 'tɪtɛ mɪa, we mɪ we ɲwɛ -yɔ, 'ın we mɪa we gɔn -yɔ. We gɔn 'wɔsa tɪbhɛ. We ka 'wlu, we nya we nɔa nyıma -yla gbonyuu ɛ.

²⁰ Wee siasɛ 'nɪ dɔdɔgɔ -nyıma weee 'bha. Nyıma -wa -tɔa -bha, wa 'nɪ wa tɛɪtɛɪlɪlɪ 'bɪbhɔ. Wa mɪ -bhlokpade 'kuzunya bɔbɔda, tɛɪtɛɪlɪlɪ mɪa -can nya klaa, 'gwɛzi nya klaa, nɛtɛ nya klaa, tɔkpa nya klaa, we -yɔ su nya, wa 'nɪ we bɔbɔɛ 'bɪbhɔ. 'In wee tɛɪtɛɪlɪlɪ mɪa, we'e 'yɪ la, we'e 'nɔ 'ın we'e nɔ. ²¹ Nɪ, wa 'nɪ wa dɪ 'bhiti, wa mɪ nyıma 'bhada -bhlokpade, wa mɪ yɪsɪ ɛnɔda, 'ın wa -yɔ nyıma weee dɪa -budu 'wɔ, 'ın tɔɔa yɪa 'wie.

10

'Anzi-yɔ glɪglɪ-sɛbhɛ-yulɛ

¹ 'In ın yɪ 'yaa 'anzi 'tɪtɛ -putu -yɔyɪ yalɪ 'bhɔda. Yalɔpɔa wɛɪa we 'wɔ -bana 'bhisa, 'ın -zuku yia we 'wlu bibe. We klɔ nyumaa 'yɔ 'bhisa, 'ın we bhɔgɔ

'wlɔa -kosuu -dɔlv. ² Gligli -sebhɛ -yulɛ mɪ we kwɛɛ, we mɪ ɲwɛkalɪda. Gumunyu -gv we dia lilibhɔ la, 'in we yia dɔdv -gv kɔpɛbhɔ ladɪ. ³ Sa -jla kpɪa 'wɔ 'titɛɛ, 'sa we 'kpɪa 'wɔ. We 'kpɪa 'wɔ tɔvɪn, 'in -dɛ gbesɔ yia -gan. ⁴ Wee -dɛ gbesɔ -gangɛɛ 'bɪgv, 'in 'yɪbha yaa 'in 'ka we wɛli cɛli. -Bha -bhlokpade, 'in wɛli yabhlo yia gba -mɔ yali. We nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «Wɛli -we wee -dɛ gbesɔ gbaa, -in zize we. -In 'na cɛli -lu yabhlogbɔ -nɪ.»

⁵ Nɪ, wee 'anzɪ 'in 'yɪ yaa -yɔ 'yiligbeda, -we ka bhɔ yabhlo mia gumunyu -gv, 'in we 'yabhlo mia dɔdv -gv, we yia lilisɔ 'wɔbhɔ yali. ⁶ 'In we yia bi -Lagɔ -ɔ -gaa 'yiliyɔ 'yɪ weee nya, ɔ 'ɲɪ nya, -Lagɔ -ɔ -laa yali -yɔ we 'wɔ -lu weee la, -ɔ -laa dɔdv -yɔ we -gv -lu weee la, we -yɔ gumunyu -yɔ we lɔ -lu weee. Wee 'anzɪ nɛɛ: «We bhla 'nɪ 'maslɛɛn latlvɔ. ⁷ Nɪ, zli 'anzɪ gbesɔv yia we lɛglɛ bhla, -Lagɔ 'wlukvɔv -gbɔv mia zizeda, we zli ɔ nɔa we lɛ. Cɪn, lɛ ɔ yia we nɔa, sa ɔ gbaa we, ɔ lubhonɔnya -wa mia ɔ gbɔv -falɪpanya nya -yla, 'sa.»

⁸ 'In wɛli -we 'in 'nɔ yaa -mɔ yali, we nɛɛ 'ya 'mɪ -ylaɛ: «'Anzɪ yiligbea gumunyu -yɔ dɔdv -gv, -in mɪ we -gbɛ, 'in 'sebhɛ -we mia ɲwɛkalɪda we kwɛɛ, -in 'bhɔ we 'wɔ.»

⁹ 'In 'in yia we -yɔbɛ. In nɛɛ we -yla nɪ, we 'nyɛ 'mɪ wee 'sebhɛ -yulɛ yoo. We nɛɛ 'mɪ -yla: «-In 'bhɔ we 'wɔ, -in 'ka we li. Nɪ, kamanɪ we yia -na nɔkplɛ, nɪ, lɔv 'kpɪ 'bhisa we yia mɛnɪa -na ɲwɛɛ.» ¹⁰ In -saa wee 'sebhɛ we kwɛɛ, 'in lia we, lɔv 'kpɪ 'bhisa we mɛnɪa 'mɪ ɲwɛɛ. -Slɛɛn 'in mnaa we, 'in we yia kamanɪ na nɔkplɛ.

¹¹ Wa nɛɛ 'mɪ -yla, we mɪ 'ya nɪ, 'in gba -we -Lagɔ yia lɛnɔa, klu duun klaa, laganya klaa, wɛli 'yɪ -

bhlo -bhlonya klaa, we -yɔ nyumaa 'wlulapilunya daa.

11

-Lagɔɔ gbɔdayinya 'sɔ

¹ -Muu 'biɔ, gblee yabhlo -we -yɔ su -we nya wa yibhɔba -lu 'sɔ 'wɔwɔba, wa yia 'mɪ we yoo 'nyɛ. 'In wa nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-In -sɔ 'wɔ -in 'ka -Lagɔbudu 'kadu -yɔ we 'slakagɔsalu yibhɔba mɪ. -Wa mɪa -mɔ -Lagɔ bɔbɔda, -in zɛli wa. ² Nu, -in ti -budunwɛɛ 'wɔ. -In 'na yibhɔba -bha -ni, -we ka gbɔ -wa, -wa 'nɪa Zuifo, wa ka we wa 'nyɛ, 'in ma yia -Lagɔɔ -mɔwɔ gbe -gɔnɔa 'in wa 'ka we lawɔwɔlɔli 'cɔ glɔ 'sɔ, 'cɔ 'sɔ zɔ. ³ Nu, na gbɔdayinya 'sɔ na yia yoo 'paa wa 'ka -Lagɔwɛli gba wee 'yli 'wlu gbelibhlo 'yli glɔ ta nya, -gbɛnaa nya 'wɔ.» ⁴ Nu, ma -wa *olivɔsu 'sɔ -yɔ 'napɛ 'sɔ -we 'yiligbea dɔdɔ -Kanyɔ -Lagɔ 'yu. ⁵ Nyimɛ -ka we -yla gbɔnyuu lɛnɔa yi, 'in -kosu tlaa we nɔwɛɛ, 'in we bhaa ɔ. Nyimɛ ɔ -ka we -yla gbɔnyuu lɛnɔa yi, 'sa -bhlokpade -mɔɔ yia tɪa. ⁶ Waa gbɔdayinya ka 'tɪɛ wa 'ka 'nyu 'yiligbeli -muɔ yi 'wɔ we lɔa wa -Lagɔgbɔ -falɔpa bhla. Nu, wa ka 'tɪɛ wa 'ka 'nyu 'pɔn 'wɔlabhitili. 'In wa ka 'tɪɛ wa 'ka dɔdɔ -gɔ siasɛɛ 'yli -bhlo -bhlo lala wa dlu da.

⁷ 'In gbɔ -we ka da wa 'yia nɪ, wa -ka we gbagbɛ bhɪa, 'in 'bhuka -we 'nɪa bhloluda -ka, -mɔ nɪmɛ yabhlo yia 'tlaa, we 'ka wa tɔ dɪli, we 'ka wa lu, 'in we 'ka wa 'bha. ⁸ 'In wa 'kwienya 'ka lasluda -tɔ -mɔ 'gbe 'kadɔ -gbɔgbɔ 'wɔ, da nyima kɔba wa -Kanyɔ *su -gɔla. Wee gbe mɪa, 'mɔ wa palɪa *Sodɔmu -yɔ Ezipɔtɔ 'wɔ. ⁹ Nu, nyumaa 'yli -bhlo -bhlo -wa 'bhɔa zɔa -bhlo -bhlo 'yli, -wa gbaa wɛlu

'yli -bhlo -bhlo, we -yɔ -wa 'bhɔa laga -bhlo -bhlo -
 gu, -maa yia wa 'kwie ylaa 'yli ta kibhe nya. Wa 'na
 'ka wa 'bhlubhlugbu -yɔŋwɔnu. ¹⁰ Waa *-Lagɔgbɔɔ
 -falɔpanya sɔ nu tɪtɪe yia dɔdɔgbɔ -nyɪma 'mɔna
 'wɔlaa, 'in wa 'ka -lu 'nyɪnyɛnɪ 'mɔna nya. Waa
 nyɪma sɔ nɪ ka wa sɪalɪ tenyɪiii 'gbɔ.

¹¹ Nu, 'yli ta kibhe -ka 'pli nɪ, 'in nyapɛɪe bhɔa -
 Lagɔɔ -gbɛ, 'in we plaa wa 'wɔ, 'in waa nyɪma sɔa
 'wɔ. -Maa -ka wa -yɔyɪ, 'in -nyanɪgbɔ kpalia -maa.

¹² 'In wɛɪ 'tɪtɛ yabhlo yia wa 'dɛ 'sɔ -yla gba yalɪ:
 «A -gbɪa -seli.» 'In wa yia -mɔ yalɪ -gbɪa yalɔpɔpa
 'wɔ -zugba wa tɔnyɪma yla wa. ¹³ -Bha -bhlokpade
 dɔdɔ zuklua 'tɪtɛɛ, 'in wee 'gbe kibhe kugbuaa -gu
 -bhlonɔ yia labhɔ. 'In nyɪma 'wlu glɔ -bhlo 'wlu
 kugbua ɛ gbu (7.000) yia tɪ wee dɔdɔ zukluee
 'bɪgu. Nyɪma tɔɔa -wa -tɔa -bha, -nyanɪgbɔ yia -maa
 -kpali, 'in wa yia -Lagɔ -ɔ mɪa yalɪ 'ŋnɪ -mnɪnɪ.

¹⁴ Gbɔnyuuu 'sɔnɔ ka 'pli, -slɛɛn, wee gbɔnyuuu
 tanɔ yia dayɪ yia.

Lɛglɛɛ gbesɔnɔ

¹⁵ Anzu gbesɔnɔ bhlɪa we lɛglɛ, 'in wa yia wɛɪ 'tɪtɛ
 -nya 'nɔ yalɪ. We nɛɛ:

«Dɔdɔɔ 'wlulapɪɪe mɪ -slɛɛn -amɪaa -Lagɔ Jejitape
 -yɔɔ -Bhasanyɔ 'sɔ kwɛɛɛ.

Ma yia nyɪma weee 'wlulapɪɪa,
 'yli weee -nɔ nya.»

¹⁶ 'In waa nyɪma kpasɪ glɔ -bhlo 'ya -mnɔa, -wa -
 dɪa 'ŋnɪmnɪkpenya -gu la -Lagɔ 'yu, wa -gbɪa 'wlu
 la, 'in wa yia -Lagɔ bɔbɔ. ¹⁷ -Mɔ wa -Lagɔbɔbɔwɛɪ
 'wɔ wa nɛɛ:

«Jejitape, 'tɪtɛ weee -Kanyɔ -Lagɔ,
 -mɪ -ɔ mɪ bhaa, 'in -ɔ mɪa,

-mɪ -a paa fuo.

Nɪ, -na 'tɪtɛ nya -in pɪlɪa -sɛɛn nyɪma weee 'wlu la

¹⁸ Nɪ, laga ka 'cɛ 'pa,

'in -na 'cɛpapɪɛ yia 'wɔsɔ.

'Ylɪ -we nya -in 'kaa tɪtɪnyaa -yɔgbɔ 'wɔbhɪ we ka
nyni.

Wee ylɪ nynia -in 'ka -na gbɔɔ -falɪpanya

-wa nɔa -na lubhɔ,

we -yɔ -na nyɪma -wa sɔa -na 'ɲɪ -yɔ,

we 'ka nyɪma kpasɪ -zɛɔɔ,

we 'ka 'nyɛnyɛyua -zɛɔɔ,

-in 'ka wa -tɪnɔ wla,

'in -wa -saa dɔdɔ la,

-in 'ka wa lasa.»

¹⁹ Nɪ, -Lagɔbudu 'kadɔ -we mɪa yalɪ -kalɪa ɲwɛ, 'in
wa yia -mɔ 'kesu -yɔyɪ. Nɪ, wee 'kesu nɔkplɛ, wɛlɪ -
we suslolua -Lagɔ -yɔ ɔ nyɪma 'wɔ, 'in -we wa cɛlɪa
-lɪ -gɔ, mɔ mɪa -mɔ. Tɔn, 'nyu 'paa 'yika, wɛlɪnya
gbaa, -dɛ -gaan, dɔdɔ zuklua, 'in -zɛlɪ nyu yia lɔa.

12

**-Zatɪbhɛ -sɔlɔa 'ɲwnɔ yabhlo -yɔwɔ*

¹ Nɪ, gwɛdɪlu yabhlo 'tlaa yalɪ: 'ɲwnɔ yabhlo -wa.
'Ylɔ mɪ ɔ 'wɔ -bana nya, 'in 'cɔ mɪ ɔ bhɔ zɔ. -Zɛlɪ
kugbua lɛ sɔ mɪa ɔ 'wluo -kloo 'bhisa. ² ɔ ɔ 'ɲwnɔ mɪ
nɔkpla. ɔ gwalɪ bhla ka nyni, ɔ mɪ luzii 'gbɔ ɔ kpɪa
'wɔ. ³ 'In gwɛdɪlu -putu yi 'yaa yalɪ 'tla. *-Zatɪbhɛ
'kadɔ -wa, we -za. We ka 'wlu gbesɔ, we -yɔ 'gwɪ
kugbua. We 'wlu -mɔmɔ -ka -mɪ, -mɔɔ ka -can -kloo
-gɔ. ⁴ We gɔn nya we yɪlɪɛa -zɛlɪ ta glaa -bhlo la, 'in
we vitelia we dɔdɔ. Nɪ, ɔ ɔ 'ɲwnɔ mɪ gwalɪda yida,
'in wee -zatɪbhɛ yia ɔ 'yu 'yɪlgbe, nɪ, ɔ -ka gwalɪ nɪ,
we 'ka ɔ 'yu mna. ⁵ 'In ɔ ɔ 'ɲwnɔ yia nɔkpasuyu gwalɪ.

Nu, nokpasuyu -o 'kaa dudu weee -gu nyuma 'yoo da -slolu 'klu 'cici nya, mo -wa. 'In wa yia -Lago -yo o 'nnumnikpe kwesi oo 'yu belu. ⁶ Toun, oo 'nwno yia -flii -bho, 'in o yia da beblee mni, da -Lago mnazia o -yla 'bi la. O li -mo 'yli 'wlu gbelibhlo, 'yli glu ta (1.260), 'in -zugba o yi lililu o li.

⁷ -Sleen, tu yia yali bhli. 'Anzinyaa -kanyo Miseli -yo o -anzinya, we -yo -zatibhe yia gu, 'in -zatibhe 'anzinya yia we 'wusa. ⁸ 'In we yia -zatibhe -yo we 'anzinya lu. Nu, we 'ni we 'klu -ka we 'ka yali -tu. ⁹ 'In wa yia wee -zatibhe 'kaduu 'de 'pipee viteli. Mu -wa da bhlasabhla *-tibhe -we wa laa *'Kuzu, 'in wa la 'yaa -Saatan. Mu nua dudugu -nyuma weee -dawli 'wu. Wa vitelia we dudu, 'in wa yi 'yaa we 'anzinya we 'bi viteli.

¹⁰ -Muu 'bigu, in yia weli 'tite yabhlo 'nu -mo yali. We nee: «Nyumaa gbuwosabhla ka nyini. -Sleen mia, -amiaa -Lago ka o 'tite -slolu, 'in dudu 'wlulapilie mi o kwee. -Sleen mia da, o -Bhasanyo ka we -slolu nu, mo kaa se. Nu, -we dila -amiaa bhelia gbu 'wlu la, wa ka we 'pipee viteli. Cui, zloo, saboo, -we dila -amiaa bhelia gbu 'wlu la -Lago 'yu, 'mu wa vitelia. ¹¹ Nu, -amiaa bhelia ka -gugali, Bhlabhleyuu 'pion -yo gbudayiweli 'gbu. Wee weli 'gbu wa yia nwnu wa 'ka wa 'yliyogagie wla, 'in wa 'ka ti. ¹² We 'dee 'gbu yali -in li 'muna. Wa ka wee -zatibhe viteli, we 'dee 'gbu, -wa weee -dia yali la, a li 'muna! Nu, gbonyuu mi dudu -yo gumunyu -nu nya. -We ka gbu -wa, 'Kuzu ka -mo lasibhli 'ce nya. Nu, we 'yli 'ni 'wuzu, we 'de -yi we 'ji.»

¹³ Wee -zatibhe 'yia nu, wa ka we dudu viteli ni, oo 'nwno -o gwalia da nokpasuyu, 'in we yia o 'bi vuvue bhli. ¹⁴ Nu, -Lago 'nyea o -galibhacicee -kapue 'so,

ɔ 'ka -blu, da bebleε -Lagɔ mnazia la ɔ -nu nya, ɔ 'ka -mɔ mni. -Memε mia ɔ mneni ɔ 'ka -mɔ -zu ta kibhee* lililu 'yi ɔ 'ka we li. 'In tɪbhε 'ni ɔ -yɔcipa. ¹⁵ Wee tɪbhε yia 'nyu gwεzε ɔ 'bi, 'in we yia -gbua -zε, we 'ka yaa ɔ 'ɲwnɔ mna. ¹⁶ 'In dɔdɔ yia ɔ 'ɲwnɔ 'wɔsaa yi. Wee dɔdɔ -kalia ɲwε, -gbua -we -zatɪbhε gwεzεa, 'in we yia we 'ma. ¹⁷ 'In wee -zatɪbhε yia ɔ 'ɲwnɔ -yɔcɛpali, 'in we yia ɔ 'yua pni -yɔ ɔ 'yuoyuaa -gbε tu kwa. -Maa mia, -Lagɔ tite -maa zua 'nuɲwε, 'in -maa mia -Zezuu gbɔdayɪnya nya. ¹⁸ -Bha wee -zatɪbhε bea gumunyuu -gɔgɔ -gɔ, 'in we yia -bha 'yligbeda -tu -bɔsε -gɔ.

13

Nimε -we 'tlaa gumunyu -gɔ

¹ -Mɔɔ 'biɔɔ, in yia nimε yabhlo -yɔyi gumunyu -gɔ 'tlada, we 'gwi kugbua, 'in we 'wlu gbesɔ. 'In we 'gwi -mɔmɔ -ka -mi, -mɔɔ ka -can -kloo -gɔ. 'In we 'wlu -mɔmɔ -ka -mi, -Lagɔ vɛli ɲni mi we -gɔ cɛlida. ² Wee nimε in 'yia -yɔ, we 'wɔsa gbi. We bhu 'wɔ sa 'cɛkanimε 'kadɔ yabhloo bhu, 'in we ɲwεε 'wɔsa -jlaa ɲwεε. 'Mɔ -zatɪbhε 'nyεa we latɛɔ, we -yɔ we 'ɲnimnikpe -yɔ we 'titε. ³ Wee nimεε 'wlu yabhlo 'wɔ sa tɪtɪlɛ mi we -yɔ, -mɔɔ 'biɔɔ 'in we yi 'pɔ. Ni, ɲwεgaga -sobhalia nyima weee, 'in wa yia we 'bi mni. ⁴ Ni, wee -zatɪbhε mia, 'mɔ dɔdɔgɔ -nyima weee bɔbɔa, -we ka gbɔ -wa, mɔ 'nyεa wee nimε 'titε. 'In nyima weee bɔbɔ 'yaa wee nimε, -zugba wa gbæ: «Nyɔɔ mi nimε ni 'bhisa? 'Lee, nyɔɔ 'ka we nya gva?»

* **12:14** -Zɔ ta kibhe we -yɔ 'cɔ 42 -yɔ 'yli 1.260 mi -lu -bhlo nya.

⁵ We ka 'yoo 'yɪ we 'ka we 'dɛ 'ylimani, 'in we 'ka -Lagɔ vɛli. 'In we ka 'tɪtɛ 'yɪ, we 'ka we lɛnu 'cu glɔ 'sɔ 'cu 'sɔ nya. ⁶ We -bloa ɲwɛ 'in we yia -Lagɔ vɛlie bhli: we vɛli ɔ 'ɲɪ, we vɛli ɔ ladɪda, 'in we yia -wa -dia yali la vɛli. ⁷ Wee nɪmɛ ka yoo 'yɪ we -yɔ -Lagɔnyɪma 'ka tɔgbɔ, 'in we 'ka wa lu. We yia 'yoo 'yɪ we 'ka zɔa weee 'yli -nyɪma klaa, nyɪmaa klu weee klaa, wɛlu 'yli -bhlo -bhloo gbanya weee klaa, we -yɔ laga weee 'wlulapɪli. ⁸ 'In dɔdɔgbɔ -nyɪma weee yia we bubɔa. Nu, dɔdɔvɔ lalabhla, nyɪma ka ɲɪ 'ɲia 'yliyɔga -sɛbhɛ 'wɔ cɛɪda -mɪ, ma yia we bubɔa. Wee 'sɛbhɛ mɪa, Bhlabhɛyu wa 'bhaa 'slaka nya, ɔ -nɔ -wa.

⁹ Nu, -ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, ɔ 'nɔ we.

¹⁰ Nu, -lu -we 'yli nyɪmɛ 'kaa mnɪni,
we 'yli ɔ mnɪɲia.

Nyɪmɛ -ɔ 'kaa -kasɔ 'wɔ mnɪ,
-kasɔ 'wɔ ɔ mnɪa.

Nyɪmɛ -ɔ tɔgbɔgbɛ 'kaa 'bha,
tɔgbɔgbɛ bhaa ɔ.

We -ka 'sa -mɪ, -Lagɔnyɪma -ka dlɪtie, wa -tɔ -Lagɔ dli -gɔ -zɔda.

Nɪmɛ -we 'tlaa glu

¹¹ Tɔn, in yia nɪmɛ -putu -yɔyɪ glu 'tlada. We ka 'gwɪ 'sɔ 'wlu, -mɔvɔ 'wɔ bhlabhɛyuu 'gwɪ, nu, -zatɪbhɛ 'bhisa we gbhaa. ¹² Nɪmɛɛ tianɔvɔ 'tɪtɛ we kaa. We -ka nyɪma 'yu 'tla, mɔ nɔa lɛ, 'in -maa bubɔa nɪmɛɛ tianɔvɔ -we tɪtɪlɪɛ fɛɪa 'bhaa. ¹³ 'In wee nɪmɛ nɔa gwɛdigbɔ 'kadɪ lɛ, 'in we sɔbhalɪa -maa ɲwɛgaga. Sa 'bhisa, we sa -kosu yali, 'in we laa we dɔdɔvɔ -gɔ, nyɪma weee 'yibadɪ. ¹⁴ Gwɛdigbɔnya -we wee nɪmɛ nɔa lɛ nɪmɛɛ tianɔvɔ 'yu, we nya we nɔa dɔdɔgbɔ -nyɪma -dawli 'wɔ. 'In we gbhaa -maa -yla

nu, numε -we tɔgɔgbɛ nɔa ɛ, 'in we yia 'pɔ, wa tɛɪ we 'wɔwɔ. ¹⁵ Nɪmε -we 'tlaa glu, mɔ 'yia 'tɪtɛ we 'ka wee tɛɪtɛɪɪlu nyapɛɪɛ 'nyε -mɔɔ 'ka gbagbɛ mneni. 'In -wa 'nɪa we bɔbɔɛ ɲwɔɔ, we 'ka wa 'bha. ¹⁶ Mɔ nɔa we ɛ, 'in nyɪma weee, 'yuaoo, nyɪma kpasɪoo, 'ɲnumɔnyaaoo, bobabhanyaaoo, -wa 'nɪa galɪoo, we -yɔ galɪ, 'in wa yia we yibhelida -yɔka -gla nya. We 'nɪ wa lilisɔ -yɔ -mɪ, -zugba wa 'klɔ -yɔ -wa. ¹⁷ Nɪ, nyɪmε -ɔ 'nɪ wee numεɛ yibhelida -yɔka, -ɔ 'nɪ we 'ɲɪ -yɔka, -ɔ 'nɪ we nimeloo -yɔka, wa'a 'nyε ɔ 'yoo ɔ 'ka -lu zɔ, 'in ɔ 'ka -lu pɛɔ 'pa.

¹⁸ Nɪ, gbɔyɪlo -bhla bɛa. -ɔ -ka 'ylimna, ɔ sɪsɪɪ wee numεɛ nimeloo 'wɔ, 'in ɔ 'ka we 'wɔlanɔ. Nɪ, wee nimeloo mɪa, nyɪmε yabhloo ɲɪ -wa: mɔ -wa 'wlu ta glɔ ta 'ya gbelibhlo (666).

14

Nyɪma wa zɪtɪa 'wɔ, wa lɔɔ

¹ In -talɪ 'yaa -bha, 'in in yia Bhlabhɛyɪ -yɔyɪ. ɔ mɪ *Siɔngɔɔ 'wlu 'yɪgbɛda, we -yɔ nyɪma 'wlu glɔ ta -zakpa kugbua ɛ 'sɔ (144.000). ɔɔ Bhlabhɛyɪ -yɔ ɔ Didee 'ɲɪ mɪ wa 'klɔ -yɔ cɛɪda. ² Wɛɪ yabhlo yia yalɪ 'bhɔ. Wee wɛɪ 'wɔ gumunyuu -jɪjɪ, we 'wɔ 'ya sa -dɛ -gan. Wee wɛɪ mɛnɪ -pete wa mɪa bhlɪdaa wɛɪ 'bhɪsa. ³ Waa nyɪma mɪ 'ɲnumɔkpe klaa, 'yɪyɔgali -mnɔa klaa, we -yɔ nyɪma kpasɪ 'yu lɔɔ lolu bhlɪda. Wee lɔɔ mɪa, nyɪmε yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka we bhlɪ, we 'nɪ waa nyɪma 'wlu glɔ ta -zakpa kugbua ɛ 'sɔ (144.000) -wa -Lagɔ zɪtɪa 'wɔ dɔdɔgɔ -nyɪma glaa 'wɔbhɔ. ⁴ -Maa mɪa, -maa 'nɪ -maa 'dɛ pɔɪn -plalɪ 'ɲwɔ duun nya. Cɪn, 'sa -maa -tɔa 'wɔ sa 'paɪnpaɪn. Da Bhlabhɛyɪ -ka 'plɪɪ, -maa

mɪ ɔ 'bɪ. -Lagɔ ka -maa 'wɔzɪtɪ dɔdɔgbɔ -nyɪma glaa -
maa 'ka ɔ -yɔ Bhlabhɛyuu tia -nyɪma -zɛ. ⁵ -Maa 'nɪ
yotɔbhɔ. Cɪn, -maa 'nɪ gbɔnyuu 'wlu -ka -Lagɔ 'yu.

'Anzɪ ta

⁶ Tɔɔn, 'ɪn yia 'anzɪ -putu -yɔyɪ -bluda -mɔ yalɪ
'pɪpɪ. Mɔ yia -Lagɔgbɔ gbaa yia, dɔdɔgbɔ -nyɪma -
yla. Wee -Lagɔgbɔ 'nɪ bhloluda -ka. Nɪ, laga weee
klaa, zɔa weee 'yli -nyɪma klaa, wɛlɪ 'yli -bhlo -
bhloo gbanya klaa, we -yɔ nyɪmaa klu weee -yla we
yia we gbaa. ⁷ Wee 'anzɪ nɛɛ wɛlɪ 'tɪtɛ nyaɛ: «A sɔ -
Lagɔ! A bhlɪ ɔ 'ɛnɪ! Nɪ, bhla -we nya ɔ 'kaa nyɪmaa
-yɔgbɔ 'wɔbhɔ, we ka nynii 'gbɔ. Yalɪ klaa, dɔdɔ
klaa, gumunyu klaa, we -yɔ 'nyuwlukɔanya, -ɔ -laa
we la, a bɔbɔ ɔ.»

⁸ 'Anzɪ 'sɔnɔ yia tianɔ 'bɪ yɪ, -zugba we gbaɛ: «ɔ
ka bhlɪ, Babilɔnɔgbɛ 'kadɔ ka bhlɪ. ɔ ka ɔ 'mama
nɔ laga weee 'nyɛ sa duun, wa 'ka we 'ma. Nyɪmɛ
-ɔ -ka we nɔ 'ma, 'ɪn -mɔɔ bhlilia ɔ mɔtnɪ lɔ.»

⁹ Tɔɔn, 'ɪn 'anzɪ tanɔ yia sɔ -gaa 'yu 'bɪ yɪ. We
nɛɛ wɛlɪ 'tɪtɛ nyaɛ: «Nyɪmɛ -ɔ -ka we nɪmɛ -yɔ we
tɛltɛlɪnɔ bɔbɔ, -ɔ -ka we yibhelida 'klɔ -yɔ -kaoo,
ɔ -ka we sɔ -yɔ -kaoo, ¹⁰ ɔɔ nyɪmɛ yia -Lagɔɔ 'cɛɛ
nɔ 'maa. Wee nɔ mɪa, we 'tɛ, 'ɪn -Lagɔ yia we
ɔ 'cɛ -kɔpɔ 'wɔslua. ɔɔ nyɪmɛ yia sɪa -kosu -yɔ -
bhubhui slo 'wɔ. Sɪa ɔ yia -Lagɔɔ -mɔwɔ -anzɪnya
-yɔ Bhlabhɛyuu 'yu. ¹¹ -Kosu -we yia wa sɪalia sa
bhabha, we gbeylo yia -gblada -tɔa 'ylɪ weee -nɔ
nya. -Slɛɛn, -wa bɔbɔa we nɪmɛ klaa, we tɛltɛlɪnɔ
klaa, we -yɔ -wa kaa we yibhelida -yɔ, sabɔɔ,
zɪoo, wa mɪ sɪada, wa sɪasɪɛ 'na 'ka bhlo.»

¹² We 'gbɔ -wa mɪa -Lagɔɔ -nɔ nya, -wa zɔa ɔ tite
'nɔɛwɛ, 'ɪn wa dɪ tɔa -Zezu -gɔ nɪ, -maa mɪa, -maa
-ka -slɛɛn dɪtɪɛ.

13 Tɔɔn, 'in in yia welɪ yabhlo 'bhɔa yalɪ 'nɔ, we nɛɛ: «-We na yia -mɪ -yla gbaa nɪ, -in cɛɪ we: «-Wa tɪɪɪa -Lagɔlubho 'wɔ nɪ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ wa -nɔ nya.»

«-Bha -bhlokpade, -Lagɔɔ Zuzu nɛɛ: «Nyapɛa wa yia wa lubhoo 'bɪgɔ. Wa lɛnɔgbɔ -zɔnɔnya -yɔ wa nɔ.» »

**-Dlɔya-sa bhla*

14 In yla 'yaa -bha, 'in in yia yalɪpɔpa -yɔyɪ. -ɔ mɪa we -gɔladɪda, ɔ 'wɔɔ sa nyɪmɛ. -Can -kloo mɪ ɔ 'wluo, 'in 'nɛnɔ -bhleka mɪ ɔ kwɛɛ. 15 Anzɪ -putu 'tlaa -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, we 'kpɪa 'wɔ 'tɪtɛɛ, we nɛɛ -ɔ -dɪa yalɪpɔpa -gɔ la -ylaɛ: «-In 'bhu -na -bhleka 'wɔ, -in bhli -lu -dɪdɪɛ. Nɪ, -luu -dɪdɪ bhla nɪnɪa, -we ka gbɔ -wa, -dɪdɪ bhla bɛa dɔdɔ weee -gɔ.» 16 Tɔɔn -ɔ -dɪa yalɪpɔpa -gɔ la, ɔ yia ɔ -bhleka latli dɔdɔ -gɔ, 'in we yia -li -dɪ dɔdɔ -gɔ.

17 -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in 'anzɪ -putu yia -Lagɔbudu 'kadɔ, -we mɪa yalɪ, zɔ 'tla. -Mɔɔ ka 'ya 'nɛnɔ -bhleka kwɛɛ.

18 Tɔɔn, 'yabhlo yia 'slakagɔsalɪluu gbɛgbɛɪn 'bhɔɔ. -Mɔɔ mɪa, -mɔɔ ka -kosu -gɔ 'tɪtɛ. We nɛɛ, we kaa 'nɛnɔ -bhleka kwɛɛ -yla welɪ 'tɪtɛ nyɛɛ: «-In 'bhu -na -bhleka 'wɔ, -in -sa *-dlɔya, 'in -in 'ka we 'wluɔɔgwɪɪ. Nɪ, -dlɔya -we mɪa -mɔ su 'wlu dɔdɔ -gɔ, we ka zalɪ.» 19 Wee 'anzɪ tɪa we -bhleka la dɔdɔ -gɔ, 'in we yia -dlɔyaa gwna -sa. 'In we yia we -dlɔyaa 'wɔnyazɔlu 'kadɔ nɔkpɪɛ viteli. -Mɔɔ -wa -Lagɔɔ 'cɛ. 20 Nɪ, 'gbe lɔɔ wa 'nyazɔa wee -dlɔya 'wɔ, 'in 'pɔɔn yia -mɔ 'tla. Wee 'pɔɔn mɪa, mɔ 'mɪa kilo 'wlu gbɛta (1.600) -gɔ, 'in we -gɔwɔpɪɛ yia nɪmɛsɔɔɔn ŋwɛ -yɔ nɪnɪ.

15

'Anzi gbeso -yo 'wobhlolu -siasie gbeso

¹ -Muu 'bigu, 'in in yia gwedilu -putu -yoyi -mo yali: we 'yli, 'in we yia nyima nwegaga subhali. 'Anzi gbeso ka siasie gbeso kwεε. Wee siasie -wa 'wobhlolu -siasie. Nu, mu nya -Lago gbalia o 'ce.

² Toun, in yia -lu yabhlo -yoyi, we 'wlu sa gumunyu 'sese -we -yo -kosu mi 'wosusloluda. - Wa lua nime klaa, we telitelinu klaa, we -yo we nimeloo, wa 'yiligbe gumunyu -gu. Wa ka -Lago -pete kwεε. ³ Wa mi -Lago lubhononyo *Moizi -yo Bhlabhleyuu lu bhlida. Wa neε:

«Jeditape,

'tite weee -Kanyo -Lago,

-na lenogbonya 'yli,

'in we nania 'yli.

Nyima weee 'wlulapilinyo,

-na yoo mi tiklu,

'in we nania 'yli.

⁴ -O 'nia nwanu o 'ka -mi so,

'in o 'ka -na 'ni 'ylimani,

-mo -kanyo 'ni -mi.

-We ka gb -wa,

-mi -bhlogbo mia -mowloda.

Nu, dudugu -nyima weee yia -mi 'yu 'wlulagblia

wa 'ka -mi bubo,

-we ka gb -wa,

wa ka -na lenogbu tiklu -yoyi.»

⁵ -Muu 'bigu, 'in in yia -Lagobudu 'kadu -yoyi nwekalida -mo yali. -Mo we nukple, -Lago -mowlu -ladilida mi -mo. ⁶ 'Anzi gbeso -we siasie gbeso mia kwεε, mu 'tlaa -Lagobudu 'kadu zo. We ka -bana 'pupa 'painpain 'wu. We 'kikleyli mia, -can -cesli

mia -bha. ⁷ Wee -yliyɔgali -mnɔaa 'yabhlo 'nyɛa wee 'anzi gbesɔ -can -kɔpɔ gbesɔ yoo. Wee 'kɔpɔ mɪ yeda 'yliyɔga -Lagɔɔ 'cɛ nya. ⁸ Gbeylo yabhlo 'bhɔa -mɔ -Lagɔɔ 'tɪtɛ -yɔ ɔ 'ɛnmɪnɪe 'wɔ, mɔ yea -Lagɔɔbudu 'kadɔ. Nɪ, sɪasɪe gbesɔ -we mia 'anzi gbesɔ kwɛɛ, we 'nɪ -slɔ 'plɪ nɪ, nyumɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka -Lagɔɔbudu 'kadɔ zɔ pla.

16

Sɪasɪe gbesɔ

¹ -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɪn 'nɔa wɛɪ 'tɪtɛ yabhlo -we 'bhɔa -Lagɔɔbudu 'kadɔ zɔ, we nɛɛ 'anzi gbesɔ -ylɛ: «-Lagɔɔ 'cɛɛ kɔpɔ gbesɔ nɪ, a mɪnɪ we nɔkpla -lɪ jitea dɔdɔ -gɔ.»

Sɪasɪe tɪanɔ

² 'Anzɪ tɪanɔ mɪnɪ, 'ɪn we yia wɛnɔɔ 'kɔpɔɔ nɔkpla -lɪ jite dɔdɔ -gɔ. 'Gbɪa 'nyɪɪ -we cɔnɔa, 'ɪn we yia nyɪma -yɔyɪ. Nɪ, nyɪma -wa kaa wee nɪmɛɛ yɪbhelɪda -yɔ, 'ɪn wa bɔbɔa -we wa tɛɪa, 'ma wee 'gbɪanya yia -yɔ.

Sɪasɪe 'sɔnɔ

³ -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'anzɪ 'sɔnɔ yia wɛnɔɔ 'kɔpɔɔ nɔkpla -lɪ jite -mɔ gumunyu lɔ, 'ɪn 'nyu yia 'pɪɔn -zɛ, 'kwɪɛɛ 'pɪɔn 'bhɪsa. 'ɪn gumunyu lɔ -lɪ weɛɛ yia tɪɪ.

Sɪasɪe tanɔ

⁴ Wɛmɔ 'anzɪ tanɔ yia we -nɔ jite -mɔ -gbɔanya -yɔ 'nyuwɪlɔkɔanya lɔ, 'ɪn we 'dɛ weɛɛ yia 'pɪɔn -zɛ.

⁵ 'Anzɪ -we kaa 'nyɪ weɛɛ -gɔ wɛɪ, 'ɪn ɪn yia we wɛɪ 'nɔ, we nɛɛ:

«-Mɪ -ɔ mɪ -bha,
-mɪ -ɔ mɪ bhɛa tɪada,
-mɪ -wa -Mɔwɪlɔnyɔ.

¹² Nu, wee 'anzu gbelibhlonu yia -mɔɔɔɔ 'kɔɔɔɔ nɔkpla -lu jite -gbua 'kadu -we wa laa Eflati lu, 'in we yia mna, nyɔmaa 'wlulapɔnya -wa mia 'yɔɔɔ 'wɔɔɔɔɔda, wa -ka yi, wa 'ka 'plu 'gbu. ¹³ -Mɔɔ 'bɔɔɔ, in yia zuzu 'nyii* ta -we -yɔ gbonwu 'wɔwɔba -yɔyi, -zugba we tlaa -zatɔbhe klaa, wee nɔme klaa, we -yɔ yoyogbɔɔ -falɔpanyɔ ɲweɛ. ¹⁴ Nu, 'Kuzu 'paa wee zuzunya yoo, gwɛdigbɔnya we nɔa lɛ. Dɔɔɔ weee -gu we mɔa we 'ka nyɔmaa 'wlulapɔnya weee 'bɔmɔ, we 'ka wa 'wlugɔgwɔlɔ, 'in wa 'ka tɔ gu, 'tɛ -ka -Lagɔɔ 'yɔ 'kadu zɔ.

¹⁵ Nyɔmaa -Kanyɔ nɛɛ: «Nu, 'wienyɔ 'bhisa na yia yia. -Mɔmɔ 'nɔ 'yɔlaa 'wɔ -mɔ, 'in ɔ -ka ɔ -bana lazɔ ɔ 'dɛ kwesi nɔ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɔ ɔ -nɔ nya. 'In ɔɔ nyɔme 'na 'ka nɔ kpanɔ nya, nyɔma -ka ɔ yɔlɔda -mɔ, zɔ 'na 'ka ɔ 'bha.»

¹⁶ Wamɔ nyɔmaa 'wlulapɔnya weee, 'ma zuzu 'nyii gɔgwɔlɔla 'wɔ da yabhlo. -Mɔ wa laa zuifɔwɛɔ 'wɔ Amagedɔn.

Siasɛe gbesɔnɔ

¹⁷ Nu, wee 'anzu gbesɔnɔ jitea wɛnɔɔ 'kɔɔɔɔ nɔkpla -lu -mɔ yalɔ -pɔpɛ 'wɔ. -Mɔ -Lagɔɔbudu 'kadu zɔ, ɔ 'ɲnɔmnɔkpe 'wɔ wɛɔ 'tɛ yabhlo 'tlaa, we nɛɛ: «We ka bhia.» ¹⁸ Tɔɔn, 'nyu 'paa 'yɔka, wɛɔnya gbɔa, -dɛ -gaan, 'in dɔɔɔ yia zuklu 'tɛɛɛ. Nu, nyɔma -ka bhɔa dɔɔɔ -gu lamɔ we 'ka -zɛɛn yɔ, dɔɔɔ 'nɔa -slɔ 'sa zuklu. ¹⁹ 'Gbe 'kadu yia ladɔɔɔ ta, 'in laga -gbɛnya yia labhɔ. -Lagɔɔ dlɔ yia Babilɔnɔ -gu -bho, 'in ɔ yia we nɔ -kɔɔɔ 'nyɛ, we 'ka 'ma. Wee 'kɔɔɔ mɔ yɛda ɔ 'cɛ 'kadu nya. ²⁰ Dɔɔɔnya -we mɔa gumunyu nyɔɔɔ, 'nyu ka we 'dɛ weee mna, wa'a 'yɔ 'masɛɛn

* **16:13** Zuzu 'nyii: 'sɛbhe tɔɔba nɛɛ pɔɔn -ka zuzu.

-gəgənyaa 'wlu -yɔ. ²¹ Nwɔtlɔ -pue bhua yali, -zugba we bhlili nyima -gɔ tɔkpa 'kadi 'bhisa. We 'wɔwɔlɔwe mneni we 'ka kilo glɔ 'sɔ nyini. 'In ηwɔtlɔ -pue nu 'gbɔ nyima vɛlia -Lagɔ, -we ka gbɔ -wa, 'yli wee siasie 'yia.

17

-Lagɔ 'bhua Babilɔnu -yɔgbɔ 'wɔ

¹ Wee 'anzɪ gbesɔ -we kaa 'kɔpɔ gbesɔ kwɛɛ, we 'yabhlo bɛa 'mɪ -yɔ, 'in we nɛɛ 'mɪ -yla: «Yi, sa -Lagɔ yia 'naabizɪɲwɔnɔ 'kadɔ -kasɔ 'wɔpaa, in 'ka -mɪ we 'klɔslɔlu. Ɔɔ ηwɔnɔ -wa 'gbe 'kadɔ -we mɪa 'nyii -zlo kwesi. ² Nu, dɔdɔgbɔ -nyimaa 'wlulapɪɪnya -yɔ ɔɔ 'ηwɔnɔ 'sɔ ka -budu 'wɔdi. Dɔdɔgbɔ -nyima ka ɔ nu 'ma sa duun. 'In -mɔmɔ -ka ɔ nu 'ma, -mɔɔ -kanyɔ ka ɔ mɔtnɪ lɔ bhlili.»

³ -Lagɔ Zuzu 'bhua 'mɪ 'wɔ, 'in 'anzɪ yia 'mɪ da bɛblɛɛ kwa. -Mɛmɛ mɪa, 'in in yia 'ηwɔnɔ yabhlo -yɔyi, -zugba ɔ -di nɪmɛ zalɔ -gɔla. Wee nɪmɛɛ -gɔ wlu gbesɔ, 'in we 'gwɪ kugbua, 'in -Lagɔ vɛli -ηnɪnya mɪa we -yɔɛlɪda da weee. ⁴ Ɔɔ 'ηwɔnɔ ka 'naa -zɔnɔ -bana zalɔ 'wɔ. Nu, -can klaa, tɔkpa -zɔnɔ klaa, we -yɔ 'ηnɪmnɪli wa laa 'pɛlɪli, mɔ nya ɔ -kpea. -Can -kɔpɔ mɪa ɔ kwɛɛ. Nu, -nyanɪ yea wee 'kɔpɔ: mɔ -wa ɔ -yɔ nɔkpasiaa -budu 'wɔdɪdɛɛ pɔɪn. ⁵ 'Nɪ yabhlo, -we ka ji mɪa zizeda, -mɔmɔ mɪ ɔ 'klɔ -yɔ ɛlɪda. Mɔ -wa:

BABILɔNUGBE 'KADU

'NAABIZɪɲWNɪ 'NYAA -Yɔ

DUDU -GUU -NYANɪ GWEDɪDA

⁶ 'In in yia we 'jiyibheli nu, -Lagɔnyimaa 'pɪɔn -yɔ -Zezuu gbɔdayinyaa 'pɪɔn -we ɔ 'maa, we nu mɪ ɔ 'bhada.

In 'yia ɔ -yɔ, 'in we yia 'mɪ ɲwɛgaga -subhali. ⁷ 'Anzi nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbu we yi 'sa -mɪ -lɔɛlia? Nu, ɔɔ 'ɲwɔɔ -yɔ nɪmɛ -we -gɔ ɔ -ɔɪa la, nɪmɛ -we kaa 'wlu gbesɔ -yɔ 'gwɪ kugbua, we 'ji -we mɪa zizeda, 'mɔ na yia -mɪ -yla gbaa. ⁸ Nɪmɛ -we -in 'yia dɛ -yɔ, we mɪ bha la. -Slɛɛn mɪa, we 'nɪ lamɪ. 'Bhɔka -we 'nɪa bhloluda -ka, we 'wɔ we yia 'tlaa, 'in wa 'ka we lasa. We 'ka dɔdɔɔ gwedɪda bhlili, nyɪma -wa ka ɲɲɪ 'nɪa 'yliyɔga -sɛbhɛ 'wɔ ɔɪɪda -mɪ, ɲwɛgaga yia wa subhaa wa -ka wee nɪmɛ 'yɪ. -We ka gbu -wa, wee nɪmɛ mɪ bha la, -slɛɛn mɪa, we 'nɪ lamɪ, nɪ, lɔ we yia yia.

⁹ «-Slɛɛn mɪa, -in 'nɔ gbu 'wɔla gbɔyilo nya. We -gɔ wlu gbesɔ mɪa, -gɔgɔ gbesɔ -wa. -Mɔ ɔɔ 'ɲwɔɔ -ɔɪa la. 'In we mɪ 'yaa nyɪmaa 'wlulapɪɪnya gbesɔ nya. ¹⁰ Nu, nyɪmaa 'wlulapɪɪnya gbu mɪa waa gbesɔ -manɪ glaa, -maa ka bhli, wa 'nɪ -slɛɛn wa 'bɪ 'wɔ -mɪ. Nu, wa gbelibhlɔnɔ pɪɪa -slɔ nyɪma 'wlu la. Wa gbesɔnɔ 'nɪ -slɔ nyɪni. 'In ɔ -ka yi, ɔ 'na 'ka -gwɛ. ¹¹ Bhlasabhla -nɪmɛɛ tɪanɔ mɪa, -we mɪ bhaa la, 'in -we 'nɪa -slɛɛn lamɪ, mɔ -wa nyɪmaa 'wlulapɪɪnyɔɔ gbetanɔ. We mɪ waa nyɪmaa 'wlulapɪɪnya gbesɔ -manɪ glaa. La wa yia we -saa.

¹² «'Gwɪ kugbua -in 'yia dɛ -yɔ nɪ, nyɪmaa 'wlulapɪɪnya kugbua -wa. Wa 'nɪ -slɔ wa 'tɪtɛ 'yɪ. Nu, wa -ka wa 'tɪtɛ 'nyɛ nɪ, 'in wa -yɔ wee nɪmɛ 'sɔ pɪɪa nyɪma 'wlu la, bhla -sɛɛɛ -nɔ nya. ¹³ Waa nyɪmaa 'wlulapɪɪnya weɛ mɪa, wa 'wlukɔɔngbu -bhlo. We 'dɛɛ 'gbu wa yia wa latɛlo -yɔ wa 'tɪtɛ wee nɪmɛ -yla tɪ. ¹⁴ Ma yia Bhlabhɛyɪ tɔ dɪɪa, 'in lua ɔ yia wa. -We ka gbu -wa, mɔ pɪɪa nyɪmaa 'wlulapɪɪnya weɛ 'wlu la, 'in ɔ mɪ -ɔɪaan nɔ -kanyɔ nya. Nyɪma -Lagɔ laa, 'in ɔ yia -bha wa -sa, 'in wa mɪa tɪkɪɪ -Lagɔ 'yɪ,

-maa -yɔ ɔ sɔ yia wa lua.»

¹⁵ -Muu 'bɪgʊ, 'anzi nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «'Nyi -we -in 'yia dɛ -yɔ, da 'naabɪzɪŋwɔ -dɪa la, mʊ -wa nyɪmaa klu klaa, nyɪmaa -zlo klaa, laga klaa, we -yɔ wɛlu 'yli -bhlo -bhlo gbanya. ¹⁶ 'Gwɪ kugbua -we -in 'yia dɛ -yɔ, we -yɔ wee nɪmɛ, mɔnya yia ɔɔ 'naabɪzɪŋwɔ 'wɔnyɛa. -We weee ɔ kaa kwɛɛ, kwɛɛ we yia we ɔ -saa -nya, 'in we 'ka ɔ tɪ kpanʊ nya. ɔ yɪɛ we yia lia, 'in we 'ka ɔ pɪnɪ -kosu 'wɔpa. ¹⁷ -We ka 'gbʊ we 'kaa we lɛnʊ -nya, mʊ -wa nɪ, -Lagɔ zɔa we we dɪ 'wʊ, we 'ka dɪ -bhlo -ka, 'in we 'ka we 'tɪtɛ nɪmɛ -yla tɪ ɔ dɔmagbʊ nya. We 'dɛɛ 'gbʊ, 'tɪtɛ weee waa nyɪmaa 'wlulapɪnya yia wee nɪmɛ yoo 'nyɛa. 'Sa we yia -mɪa, 'in we 'ka -Lagɔ wɛlu -gʊgbʊ lɛnʊbhla yli. ¹⁸ Nɪ, 'ŋwɔ -in 'yia dɛ -yɔ, wee 'gbe 'kadʊ -wa. Mʊ pɪlɪa da dʊdʊgʊ -nyɪmaa 'wlulapɪnya weee 'wlu la.»

18

Babilɔvgbee bhlɪbhlie

¹ -Muu 'bɪgʊ, 'in in yia 'anzi -putu -yɔyɪ yalɪ 'bhɔda. We ka 'tɪtɛ, 'in we san nɪnɪa dʊdʊ da weee. ² We 'kpɪa 'wʊ 'tɪtɛɛ, we nɛɛ:

«ɔ ka bhli, Babilɔvgbe 'kadʊ ka bhli.

-Bha zuzu 'nyii dɪlɪa -slɛɛn la.

Pʊɪnkazuzu weee -yɔ pʊɪnkazia weee

-we wa nyɛa 'wʊ,

mʊ dɪlɪa -bha la.

³ Nɪ, ɔ ka laga weee ɔ nʊ 'nyɛ sa duun,

'in -mɔmɔ -ka ɔ nʊ 'ma,

'in -mɔɔ -kanyɔ bhlɪlɪa ɔ mʊtnɪ lʊ.

Dʊdʊgʊ -nyɪmaa 'wlulapɪnya -yɔ ɔ 'sɔ ka -budu 'wʊdɪ.

'Ya, ɔ 'ηnumnie 'kaduu 'gbu,
 duɖu -guu -valɛpanya ka 'gwɛzi duun 'yi.»

⁴ 'In in yia wɛli -putu 'bhua yali 'nu, we nɛɛ:
 «Na nyima, a 'tla Babilɔnugbe nukplɛ.

A -ka we lɛnu, a 'na 'ka ɔ gbonyuu glaa -mi,
 'in siasie -we yia ɔ bhitia,
 a 'na 'ka we 'wu -mi.

⁵ Nu, ɔ gbonyii ylia yali.
 -Lago 'ni ɔ lɛnugbu 'nyii 'wɔɖu.

⁶ Sa ɔ nua ɔ nyima, a nu 'sa ɔ.
 -We ɔ nua nyima -yla lɛ,
 a nu we -zakpa 'sɔ lɛ ɔ -yla.
 'Kɔpu -we 'wu ɔ 'nyenia nyima nu,
 a pali -mɔ 'tɛlɔ nuu -zakpa 'sɔ ɔ -yla.

⁷ 'Dɛɛ 'ylimanie -yɔ 'ηnumnie ɔ 'yibhaa.
 We 'dɛɛ 'gbu, a 'nye ɔ 'sasukpa -siasie
 -yɔ guwɔwɔwɔwɔ.

ɔ nɛɛ ɔ 'dɛ -yla:
 «In -di 'ηnumnikpe -gula.
 In 'ni -ɖɔgbanyɔwɔ,
 'in gu 'na 'ka 'mi 'wɔwɔ.»

⁸ We 'dɛɛ 'gbu, siasie 'kadɔ
 -we yia ɔ ylia 'yli -bhlo nya, mu ni:
 nyime -bhagu klaa, guwɔwɔwɔwɔ klaa,
 we -yɔ ηwɔ.

We 'dɛ weee yia ɔ -gbɛ yia.
 'In -kosu 'ka ɔ -sie.
 Cɔn, Jejitape ɔ 'bhua ɔ -yɔgbu 'wu,
 ɔ ka 'tite.»

⁹ Nu, duɖugbu -nyimaa 'wlulapɔlɔnya -yɔ ɔ ka -budu
 'wɔɖu. Wa ka ɔ 'gwɛzi li. We mi 'saa 'gbu, -kosu -we
 yia ɔ -siea, wa -ka we gbeylo -yɔyi, wia wa yia. -Gle
 wa yia 'paa wee 'gbee 'gbu. ¹⁰ Wa 'na 'ka we kwesi

lanyni, -we ka gbu-wa, nyanɔ wa yia nua wee siasie
'kaduɔ 'gbu, 'in wa 'ka gbaɛ:

«Gbonyuu! Gbonyuu!

Babilonugbe 'kadu, 'gbe 'tite,

-Lagɔɔ 'ce 'kadu ka ɔ lasa

'leli -bhlogboɔ nya.»

¹¹ Nu, dudu -guu -valepanya mi wida, wa mi -gle
'pada wee 'gbee 'gbu. Wa -vale'e ɔ -sleen. ¹² Wa
pelopa -li ni: -can klaa, 'gwɛzi 'pupa klaa, tukpa -
zonu klaa, 'pelili klaa, 'naa -zonu klaa, 'naa -zalu -
we ka -vale 'tea klaa, -mislɔ naa klaa, we -yɔ suu
'yli -bhlo -bhlo -we wa'a 'yia bhebhe. Telitelili
mi 'ya -bha, tolva mi luegla nya, tolva mi su -
zonu nya, tolva mi nete -zonu nya, 'in tolva mia
tukpa 'nani nya. ¹³ -Zapuu nnanili mi -bha, -
li -we ka ɲɛ menia, we mi 'ya -bha, -mu -wa:
*-lasiklo klaa, *mili klaa, we -yɔ 'wli. Nu, nu
klaa, 'kpi klaa, bleya -yɔ we bhobhu klaa, 'bhlinya
klaa, bhlabhlenya klaa, numesunnya klaa, we -yɔ
-numesun 'wugbizewotlonya mi 'ya -bha. 'Bhie,
gali -yɔ nyima tolva mi -bha. ¹⁴ Nu, -valepanya neɛ
wee 'gbe -ylaɛ: «-Lu weee a 'yibhaa, wa'a 'yi -sleen
we amaa -gbɛ. -We ka -vale 'tea, -we nania 'yli, we
ka amaa -gbɛ mnɔ, wa 'na 'ka 'masleen we 'yi amaa
-gbɛ.» ¹⁵ -Valepanya, -wa 'yia 'gwɛzi wa -vale 'bi wee
'gbe 'wu, wa 'na 'ka we kwesi lanyni. Nyanɔ wa yia
nua wee siasie 'kaduɔ 'gbu. Wia wa yia, -gle wa yia
'paa. ¹⁶ 'Wu wa yia 'kpiaɛ:

«Gbonyuu! Gbonyuu!

Gbe 'kadu mia da ni,

'naa -zonu -yɔ 'naa -zalu

-we ka -vale 'tea,

zime mu kaa we kuu.

-Can klaa, tukpa -zɔnu klaa, we -yɔ 'pɛlɪlɪ,
'mʊ ɔ kpɛliɑ zɪmɛ.

¹⁷ Nɪl, 'lɛlɪ -bhlogbɔɔ nya
we -li -zɔnu weee 'bhʊɑ la.»

Batoo -panya weee klaa, -wa plɪliɑ gumunyu -gʊ
klaa, we -yɔ -wa nʊɑ batoo 'wʊ lubho -yɔ -wa yɪɑ
wanʊʊ lililɪ 'nyu -gʊ -vɛɛpɛpɛ 'bɪ, wa 'dɛ weee ka
wee 'gbe gwɛvɪla. ¹⁸ -Kosu mɪɑ wee 'gbe -sieda, wa
-ka we gbeylo -yɔyɪ, 'ɪn wa 'kpɪɑ 'wʊɛ: «Gbe mɪɑ dɛ,
we 'sɔnu 'nɪ -mɪ.» ¹⁹ Bla wa slua 'wlɔo, -zugba wa
wɪ, wa pɑ -gle, wa gbɛɛ:
«Gbɔnyuu! Gbɔnyuu!

Babilɔnɔgbɛ 'kadɔ,
nyɪmɑ weee -wa plɪliɑ amaa -gbɛ
batoo 'wʊ gumunyu -gʊ,
wa ka 'gwɛzi -ɕɪɑn -zɛ amaa 'gbʊ.
Ama 'bhʊɑ la 'lɛlɪ -bhlo nya.»

²⁰ Yalɪ, wee 'gbe ka labhʊ, a li 'mʊnɑ. -Lagɔnyɪmɑ,
ɔ tietienya, ɔ gbʊʊ -falɪpanya, amɪɑ li 'yɑ 'mʊnɑ. Nɪl,
-Lagɔ ka wee 'gbe ɔ 'ɕɛ 'klʊslɔlu gbʊ -we we nʊɑ lɛ
aɪn -yɪɑ, we 'gbʊ.

²¹ Tɔʊn, 'anzɪ 'tɪtɛ yabhlo yɪɑ tukpa 'wɔbhɪ. Nɪl,
wee tukpa wɔlʊ 'wʊ -glɪgbɔ 'bhɪsɑ. We 'bhɪɑ we 'wʊ,
we vitelia we gumunyu lʊ, 'ɪn we nɛɛ:
«A yɪɑ, 'sɑ -bhlokpɛɛ wa yɪɑ Babilɔnɔgbɛ vitelia,
'ɪn we 'ka labhʊ.

²² Wa 'na 'ka 'masɛɛn lʊʊ 'nʊ Babilɔnɔgbɛ nʊkplɛ.
Wa 'na 'ka -petee wɛlɪ 'nʊ.
Wa 'na 'ka 'masɛɛn lɛglɛ 'nʊ.
Wa 'na 'ka lubho -yɔ lubhonɔnyɑ 'yɪ.
Wa 'na 'ka 'masɛɛn 'wuu -jɪjɪ 'nʊ.

²³ Napɛɛ san 'na 'ka 'masɛɛn lɪ
-mɔ Babilɔnɔgbɛ nʊkplɛ.

Wa 'na 'ka nyimeslɔyɔ -yɔ ɔ 'ŋwɔwɔ wɛlɪ 'nɔ.
 Nu, amaa -valɛpanya 'yɪa -benyi dɔdɔ weee -gɔ,
 'in a yia laga weee -dawli 'wɔnɔ
 amaa yɪsi nya.»

²⁴ Nu, -Lagɔgbɔɔ -falɛpanya -yɔ -Lagɔnyɪmaa
 tɪtɪe, we -yɔ nyɪma weee -wa wa 'bhaa dɔdɔ -gɔɔ
 tɪtɪe mɪ ɔ 'wɪlɪ.

19

Luluee lɔv

¹ -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in in yia nyɪmaa -zɪlɔ wɛlɪ 'nɔ -mɔ
 yalɪ gbada. Wee wɛlɪ nɛɛ:

«*Aleluya!

-Amɪaa -Lagɔ ka -aɪn gbɔ 'wɔsa.
 -Lagɔ ɔ 'yɪa, 'in ɔ 'tɛa la,
 'mɔ ɔ -mɪa.

² Nu, ɔ gbɔwɔbhubhue tɪklɪ,
 'in ɔ gbaa gbɔzɔnɔ.

'Naabɪzɪŋwɔ 'kadɔ mɪa,
 ɔ ka ɔ gbɔ dɪlɪ.

ɔ ka dɔdɔgbɔ -nyɪma duun pɔɪnplalɪ
 wa nya mɔtnɪ lɛnɔe nya.

ɔ ka -Lagɔnyɪma 'bha:
 we 'dɛɛ 'gbɔ, -Lagɔ yia wa kpasa.»

³ Wee wɛlɪ nɛɛ 'yɛɛ:

«Aleluya!

Wee 'gbe 'kadɔɔ gbeylɔ mɪ 'wɔsɔda
 'ylɪ weee -nɔ nya.»

⁴ Waa nyɪma kpasɪ glɔ -bhlo 'ya -mnɔa -yɔ
 'yliyɔgali -mnɔa -kɔlɔa 'kukolu -Lagɔ ɔ -dɪa
 'ŋɪmnɪkpe -gɔ la, ɔ 'yɪ, 'in wa yia ɔ bɔbɔ, -zugba
 wa gbaɛ:

«-Amɛnɪ! Aleluya!»

Bhlabhleyuu 'ηwnokwafeti

⁵ 'Ya, welɪ yabhlo 'tlaa 'ηnumnikpe 'wɔ, we nɛɛ:
«Amia, -Lagɔɔ lubhonunya,

amia sɔa da ɔ,

we 'dɛ yi 'yua -sɛsɛ -zɛoo,

we 'dɛ yi nyɪma 'kadɪ -zɛoo,

a 'dɛ weee bhli -amɪaa -Lagɔɔ 'ηnɪ.»

⁶ Tɔɔn, ɪn yia welɪ -we 'wɪa nyɪmaa -zlo mɪa
gbadaa welɪ 'nɔ. -We 'wɪɔ 'ya gumunyuu -yɔ -dɛɛ
-jiji. We nɛɛ:

«Aleluya!

Cɪn, -slɛɛn mɪa, Jejitaɛ,

'tɪtɛ weee -Kanyɔ -Lagɔ pɪli

nyɪma weee 'wɪlɪ la.

⁷ -A li 'mɔna,

-a 'ylimanɪ -Lagɔɔ 'ηnɪ 'mɔna nya.

Nɪ, -slɛɛn mɪa,

Bhlabhleyuu 'ηwnokwakwɪɛ -wa.

'Ŋwnɔ -ɔ ɔ -saa -bha ɔ -nɔ nya,

-mɔɔ ka -mɔɔ 'dɛ 'ylinamanɪ.

⁸ ɔ ka 'wɔpla -bana yabhlo 'yɪ.

'Naa -zɔnɔ -bana -wa,

li we liɪ,

'ɪn we mɪa -mɔwɪɔda.»

(Nɪ, wee 'naa -zɔnɔ mɪa, mɔ -wa -Lagɔnyɪmaa libho
-zɔnɔ.)

⁹ 'Anzɪ nɛɛ 'mɪ -yla: «-We ɪn mɪa gbada, -ɪn cɛli
we, -Lagɔwelɪ 'dɛbhie -gbolu -wa. Nɪ, -wa wa laa
Bhlabhleyuu 'ηwnokwafeti 'wɔ, 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ mɪ
wa -nɔ nya.»

¹⁰ Tɔɔn, ɪn yia 'kukolu 'sibhli 'anzɪ bhɔ -yɔ, ɪn 'ka
we bɔbɔ. 'ɪn we nɛɛ 'mɪ -ylɛɛ: «-ɪn nɔ 'nanɔɔ, -ɪn
'na nɔnɔ 'sa -nɪ. Nɪ, -amɪ mɪa, -Lagɔɔ lubhononyɔ

in -mia, -mī -yō -na bhelia -yō -na bhōlōa -wa mia -Zezuu gbodayinya nya, aīn 'bhisa. -Lagōō 'dē -bhlo -in 'kaa bōbō.»

Cūn, -Zezuu gbodayiweli -wa -Lagōgbu -falipanyaa weli somi.

Nimesuun 'pupaa-gvladinyo

11 -Muu 'bigu, 'in in yia yalu ηwekali -nu -yoyi. -Bhede mia, nimesuun 'pupa mia -bha. Wee nimesuun -gvladinyo wa laa Weli -bhlo -yō Gbuzōnu. Ɔ gbuwobhusō -yō ɔ tugusō tiklu. 12 Ɔ 'yli nyumaa -kosu 'bhisa. -Can -klooo -zlo mia ɔ 'wluo. 'Ŋni yabhlo mī ɔ -yōcelida, nyime yabhlogbōō 'nī we -yi, we 'nī ɔ 'dē -bhlo 'wobhu. 13 -Bana -we mia ɔ 'wu, 'pion wōtōmanīa we, tugunyōō -bana 'bhisa. Ɔ ŋni -wa -Lagōweli. 14 Yalu 'sloja mī ɔ 'bī, wa 'dē weee mī nimesuun 'pupanya -gu. -Ɔ -ka -mī, 'naa -zōnu -bana 'pupa 'painpain mī ɔ 'wu. 15 -Ɔ -dia wee nimesuun -gu la, ɔ ka 'nēnō -tugugble ηwee. Wee tugugble nya ɔ yia dūdugv -nyima bhitia. 'Ma ɔ yia ηwe -gu zua 'tite nya. Mō yia -dlōya 'wōnyazōa 'tite -ka -Lagōō 'cē 'kadu 'wu. 16 Nu, 'ŋni yabhlo mī ɔ -bana -yō ɔ bhōgv -yō celida. Wee ŋni -wa:

NYIMAA 'WLULAPILINYAA 'WLULAPILINYO
WE-YO

NYIMAA -CIAAN NU -KANYO

17 -Muu 'bigu, 'in in yia 'anzi yabhlo -yoyi 'ylo nukple. 'Zia weee, -we mia -bluda -mō yali 'pīpī, we 'kpia 'wu 'titee we -yla, we nēe: «A yi. A suslolu 'wu, -Lagōō lililu 'kaduu 'gbu. 18 Nu, a yi nyumaa 'wlulapilinya klaa, 'slojaa 'yugalinya klaa, we -yō nyima 'tite, a yi wa 'kwie lia. A yi nimesuunnya -yō we -gvladinyaa 'kwie lia. A yi nyumaa 'yli -bhlo -bhloo 'kwie lia: we 'dē yi galī -zēoo, we yi -wa 'nīa

galı nya -mı -zεoo, we yi 'ylaaslı -zεoo, we yi nyıma kpası -zεoo, a yi wa 'dε weee 'kwie lia.»

¹⁹ Tɔɔn, wee nıme klaa, nyımaa 'wlulapılınıya klaa, we -yɔ we 'slɔja, 'ın ın yia we -yɔyı. Wa ka 'wlugɔgwłalı wa -yɔ ɔɔ nımesɔɔɔn -gɔladınyɔ -yɔ -mɔɔ 'slɔja 'sɔ 'ka tɔ gɔ. ²⁰ Nıı, wa ka wee nıme -yɔ wee yoyolagɔgbɔɔ -falıpanyɔ kpa. Wee yoyogbɔɔ -falıpanyɔ ka gwɛdıgbɔ lɛnɔ wee nıme 'yu we 'ka nyıma -dawlı 'wɔnɔ. Nyıma -wa kaa wee nımeε yıbhelida -yɔ, 'ın wa bɔbɔa we tɛlɛlɛnɔ, 'ma we nɔa -dawlı 'wɔ. Nıı, we 'dε 'sɔɔ 'yliyɔganɔ wa vitelia -kosu 'kadɔ -yɔ -bhubhui -slo 'wɔ.

²¹ 'In nımesɔɔɔn -gɔladınyɔ yia nyımaa pɔnı 'bha ɔ 'nɛnɔ -tɔgbɔblɛ -we mıa ɔ nɔwɛɛ, we nya, 'ın 'zia weee yia wa 'kwie li.

20

-Zezu pıla nyıma 'wlu la -zɔ 'wlu gbuu -nɔ nya

¹ -Mɔɔ 'bıgɔ, 'ın ın yia 'anzı yabhlo -yɔyı yalı 'bhɔda. -Laklı yabhlo -yɔ -pɛklɛɛ 'kadɔ yabhlo mı we kwɛɛ. Nıı, 'bhɔka -we 'nıa bhloluda -ka, we -laklı -wa. ² 'In we yia -zatıbhɛ kpa. *-Zatıbhɛ mıa, *tıbhɛ, -we mı bhaa, mɔ -wa. Nıı, 'Kuzu wa laa *-Saatan, mɔ -wa. Wee 'anzı kpaa we, 'ın we yia we gbɔan wee -pɛklɛɛ nya, -zɔ 'wlu gbuu -nɔ nya (1.000). ³ We vitelia we 'bhɔka 'wɔ, we 'paa we -laklı nɔwɛ, 'ın we yia we -gɔgbalı: -mɔɔ yi 'włɔ nıı, we 'tla wee 'bhɔka 'wɔ, -zugba -zɔ wa -dıla we, we 'nı -slo gba, we yi -mɔ 'tla, we yi dɔdɔgbɔ -nyıma -dawlı 'wɔnɔ. Nıı, we bhla -ka bhıa nı, 'ın wa 'ka we 'yıtide bhla -sɛlɛɛ -nɔ nya.

⁴ Tɔɔn, 'ın ın yia 'nınumɔkpenıya -yɔyı. -Wa -dıa we -gɔla, ma 'yia 'tıtɛ wa 'ka nyımaa -yɔgbɔ 'wɔbhu.

Nyima wa -dia 'wlu -gu, 'in in yia wa zuzunya -yoyi. -We ka 'gbu wa yia wa 'bha, mu -wa nu, -Zezuu gbodayinya wa -mia, 'in wa yi 'yaa -Lagɔgbu gba. Waa nyima mia, wa 'ni wee nime -yo -we wa tɛlia bubɔ. Wa 'ni wee nime yibhelida 'klu -yo -ka, 'in wa 'ni we so -yo -ka. Waa nyima mia, wa ka tɛtlɛnya glaa 'wusɔ, 'in wa -yo Klisi sɔ yia nyima 'wlulapili -zu 'wlu gbuu (1.000) -nu nya. ⁵ Ma -wa tiatia -nyima -wa -Lagɔ -solva tɛtlɛnya glaa 'wu. Wee -zu 'wlu gbu 'ni -slo bhia ni, nyima tɔlva 'na 'ka 'wusɔ. ⁶ Nyima -wa -Lagɔ -solva 'wu tia tɛtlɛnya glaa, 'wutɔtue -dlɔɔ mi wa -nu nya, -Lagɔɔ -nu wa -mia. Tɛtlɛee 'sɔnu 'ni 'tite -ka wa -gu. Waa nyima mi -Lagɔ -yo Klisi bubɔnya nya. Wa -yo Klisi sɔ yia nyima 'wlulapila -zu 'wlu gbuu -nu nya.

-Saataan lulue

⁷ Zli wee -zɔɔ 'wlu gbu -ka bhia ni, 'in wa tidea -Saatan 'yi. ⁸ 'In we mnia dɔdɔɔ beta -mnɔaa -gu -nyima -wa wa laa Gɔgu -yo Magɔgu* -dawli 'wɔnɔa. 'Wlu we yia wa gɔgwɛlɛlia, wa 'ka tɔ gu. 'Wu wa yia zumania gumunyuu ŋweyo -bɔse 'bhisa. ⁹ Dɔdɔ weee -gu wa yia 'plila, 'in wa 'ka -Lagɔnyimaa ladilida -we -wa 'gbe -we -Lagɔ 'yibhaa, wa 'ka we gbeli. Nu, -kosu yabhlo yia yali 'bhɔa, nyima -wa -Saatan gɔgwɛlɛlia 'wlu, we 'ka wa lasa.

¹⁰ Tɔɔn, *'Kuzu -we nɔa -benyi nyima -dawli 'wu, wa kpaa we, -kosu 'kadɔ -yo -bhubhui -slo -we 'wu wa vitelia wee nime -yo yoyogbuu -falpanyɔ, 'in wa yia -mɔ we viteli. Sabɔɔɔ, zliɔɔ, sia wa yia 'kɔmuu.

'Wɔbhlolu gbɔwɔbhubhue

* **20:8** Gɔgu -yo Magɔgu: nu, 'ŋni -we wa zɔa -Lagɔɔ tɔnyima, mu -wa.

¹¹ -Muu 'bigu, 'ɲnumnikpe 'kadu -we pɔɔa, we -yo we -guladinyɔ mia, 'in in yia wa -yɔyi. Dɔdu -yo yali ka ɔ kwɛɛ -gwa: wa'a 'yi 'maslɛɛn we -yo. ¹² Nyima 'kadu -yo nyima -kpɔa -wa tɔa, 'in in yi 'yaa -maa -yɔyi 'ɲnumnikpe 'kadu 'yu. 'In 'anzinya yia 'sebhɛnya 'wɔkali. Nu, 'in wa yi 'yaa 'sebhɛ -putu 'wɔkali: 'yliyɔga -sebhɛ -wa. Tɔtɔnya mia, wa lɛnɔgbu -gu wa bhua wa -yɔgbu 'wu, sa we mia cɛɔda wee 'sebhɛnya 'wu, 'sa. ¹³ Tɔtɔnya mia gumunyu lu, -maa ka -mɔ 'tɔa. Tɔtɔ -yo tɔtɔnyaa -zɔɔ ka 'ya -mu -nu wɔa. -ɔ -ka -mi, -mɔ lɛnɔgbu -gu -Lagɔ 'bhua -mɔ -yɔgbu 'wu, 'sa. ¹⁴ 'In wa yia tɔtɔ -yo tɔtɔnyaa -zɔɔ -kosu 'kadu 'wu viteli. Mu -wa tɔtɔlee 'sɔnu. ¹⁵ 'In nyɔɔ nyɔɔ ka ɲu 'nɔa 'yliyɔga -sebhɛ 'wu cɛɔda -mi, 'in wa yia -mɔ -kosu 'kadu 'wu viteli.

21

-Zeluzalemv lolu

¹ -Muu 'bigu, 'in in yia yali lolu -yo dɔdu lolu -yɔyi. Yali tianu -yo dɔdu tianu ka labu, 'in gumunyu 'ni -slɛɛn lamɔ. ² 'In -Lagɔ 'gbe -we -wa -Zeluzalemv -lolu, 'in in yia we -yɔyi yali -bhɔda. We yia we 'dɛ 'ylinamanɔ nɛɛ 'ɲwɔyɔ -ɔ mi ɔ 'lowli wɔda. ³ Tɔn, wɛɔ 'tɛ yabhlo 'bhua -mɔ 'ɲnumnikpe 'wu, 'in in yia we 'nu. We nɛɛ: «-Slɛɛn mia, -Lagɔ ladɔda mi nyima glaa, wa glaa ɔ yia ladɔa. Ma yia ɔ nyima -zɛa. -Lagɔ 'dɛbhie -yo wa sɔ yia -mia, 'in ɔ 'ka wa -Lagɔ nya -mi. ⁴ Wa -ka wi ni, -Lagɔ yia wa 'mɔ weɛ sɛa. Tɔtɔ 'na 'ka lamɔ. Guwɔwɔwɔ klɛa, wiwɛ klɛa, we -yo kuu 'cɔnɛ, -mu weɛ 'na 'ka lamɔ. Nu, gbɔ -sɔanya ka labu.»

⁵ Ɔ-dia 'ηnumnikpe -gu la, ɔ 'bhua weli 'wɔ, ɔ nɛɛ: «In ka -lu weee 'bhiti, 'in we yia -lu lolu -zɛ -sɛɛn.» Ɔ nɛɛ 'yae: «-We na gbaa, -in celi we, nu, wee weli ni mi dliguzɔ sa, 'in we mia gbuzɔnɔ nya.»

⁶ 'In ɔ nɛɛ 'ya 'mi -yla: «Nu, we ka -sɛɛn bhia. - Ami -wa we gwedida, 'in in mia we bhiɔlida nya, we tianɔ -yɔ we 'wɔbhlolunɔ. Nyumɛ, -ɔ 'nyumatɔ -ka 'bhada -mi, bhe na nyɛa ɔ 'nyu. 'Nyu, -we na nyɛa ɔ ni, 'wɔwɔwɔ nyu -we wlaa 'yiyɔgagie, mɔ -wa.

⁷ Ɔ -ka -gɔgalinyɔ nya -mi, mɔ kaa we 'yiyi kɔ: ɔ -Lagɔ na yia -zɛa, 'in ɔmɔ 'ka na 'yu -zɛ. ⁸ Nu, -wa 'nia dli 'tɛ klaa, -wa 'nia 'mi dli -gu zɔ klaa, gbonyii 'kadɔ lɛnɔnya klaa, nyima -bhanya klaa, mɔtni kwɛ -cian klaa, yilisinɔnya klaa, -wa bɔbɔa yoyo -lagɔ klaa, we -yɔ yocian weee, -wa weee mia dɛ, -kosu 'kadɔ -yɔ -bhubhui slo mi wa -nɔ nya: mɔ -wa titliee 'sɔnɔ.»

⁹ Nu, 'anzɔ gbesɔ, -we kaa 'kɔpɔ -we mia yeda 'wɔbhlolu -siasie gbesɔ nya kwɛɛ, we 'yabhlo bɛa 'mi -yɔ, 'in we nɛɛ: «Yi, in 'ka -mi 'ηwnɔyu 'klɔslolu, -ɔ Bhlabhleyu -saa -bha ɔ 'ka ɔ 'ηwnɔ -zɛ.» ¹⁰ -Lagɔ Zuzu 'sibhɔlia 'mi -gɔla, 'in we yia 'mi -gɔgɔ 'kadɔ 'wlukwa. Wee -gɔgɔ -gu mi 'wɔpada. 'In we yia 'mi -mɔwɔ gbe 'klɔslolu. Mɔ -wa -Zeluzalɛmɔ -we mia yali 'bhɔda -Lagɔ -gbɛ. ¹¹ -Lagɔ san lia wee 'gbe nɔkplɛ. We lili 'wɔ sa tɔkpa -zɔnɔ, we 'wɔ sa tɔkpa 'nuonuo -we ka nɔkplɛ wa yia la 'veli 'bhisa. ¹² 'Suo -we bibeaa wee 'gbe, we 'tu 'wɔ, 'in we mia yali 'pada. Wee 'gbe ka klolo kugbua lɛ 'sɔ, 'in 'anzɔ kugbua lɛ 'sɔ kɔa we ηwɛ. 'Nni mi wee klolonya -yɔcelida, nu, *Izlaɛlu *zɔa kugbua lɛ sɔ ηni -wa. ¹³ Klolo ta mia bɛta yabhlo -gu, -mɔ wee 'gbe 'wɔ. Ta mi 'ylɔ 'wɔsɔlɔda, ta mi 'ylɔ bhlilida, we gbelibhloo pnu yiyɔlɔla 'kɔ -yɔ,

ta beta yabhlo, 'in ta mia beta -putu. ¹⁴ Wee 'gbee 'suoo gwe mia, tukpa kugbua le 'so nya we mia. Bhlabhleyuu tietienya kugbua le 'soo 'nyi mi wee tukpanya -yocelida.

¹⁵ 'Anzi, -we mia 'mi -yla gbu gbada, -can gblee -we nya we yibhola -lu, we mi we kwεε, we 'ka 'gbe klaa, we klolonya klaa, we -yo we 'suo yibhola. ¹⁶ Wee 'gbee beta -mnuu weee -bhlo. Nu, 'anzi 'bhua we -can gblee 'wu, 'in we yia wee 'gbe yibhola. We tlolo klaa, we 'wulaylilo klaa, we -yo we -gubupalo, we 'de weee -bhlo. We nyini -luu yibhola 'wlu glu ta. ¹⁷ 'Anzi yia we 'suonya yibhola: we tlolo nyini yibhola glu gbeso 'ya -mnuu. -Luu yibhola -we 'anzi kaa, mu -bhlokpade dudu -nyuma kaa. ¹⁸ Wee 'gbee suo mia, tukpa -zonu -we wa laa zasip, we nya wa 'subhaa we. -Caan 'zayli nya wa 'subhaa wee 'gbe. Li we lia 'veli 'bhisa, 'in wa yia we 'wula. ¹⁹ Nu, wee pa mia, tukpa -we -gu we mia 'subhada, tukpa -zonu 'yli -bhlo -bhlo nya we mia. Tukpaa tianu mi zasip nya, we 'sonu mi safili nya, we tanu mi agati nya. We -mnuanu mi emewlodu nya. ²⁰ We gbunu mi onisi nya, we gbelibhlonu mi saliduanu nya. We gbesonu mi klisoliti nya, we gbetanu mi belili nya. We gbomnuanu mi topazi nya. We kugbuanu mi klisopazi nya. We kugbua le -bhlonu mi tulikvazi nya. We kugbua le 'sonu mi ametistiti nya. ²¹ Wee klolo kugbua le so mia, 'pelili kugbua le so -wa, 'in klolo -bhlo mia wee 'pelili -bhlo nya. Wee 'gbee -gblogblo 'wu mia we mi -caan 'debhie -gbolu nya, 'in wa yia we 'wula 'veli 'bhisa.

²² Nu, wee 'gbe nukple, in 'ni *-Lagobudu yabhlogbo -yoyi, -we ka gbu -wa, Jejitaε, 'tite

weee -Kanyo -Lagoo 'debbie -gbolu -yo Bhlabhleyu mi we nya. ²³ Wee 'gbe 'ni 'ylo -yo 'cuv saan gbu -ka. -We ka gbu -wa, -Lagoo 'nnumnee san lia we 'wu, 'in Bhlabhleyu mia we zli nya. ²⁴ Nu, dudu -nyuma yia wee 'gbee zli 'klu naa, 'in dudu -nyumaa 'wlulapilunya -yo wa 'nnumni yia yia. ²⁵ We klolonya 'na 'ka kla 'mnumnu, -we ka gbu -wa, sabo 'na ka wee 'gbe nukple be.

²⁶ Dudo -guv 'nnumnie weee -yo we 'tite yia wee 'gbe nukple yia. ²⁷ Pwinkalu -we 'kaa wee 'gbe nukple pla, we 'ni -mi. Nyuma -wa nua zubhaligbu le, we -yo yocian, wa 'ni mneni wa 'ka wee 'gbe nukple pla. Nu, -wa ka nni mia Bhlabhleyuu 'yliyaga -sebhe 'wu celida, ma -bhlogbo 'kaa -mo pla.

22

¹ Nu, 'anzi yia 'mi -gbua yabhlo 'kluslolu. -Gbua -we 'wu 'nyu -we wlaa 'yliyagie wlaa, mu -wa. Li wee 'nyu lia lili veli 'bhisa. -Lago -yo Bhlabhleyuu 'nnumnikpe 'wu we tlaa, ² 'in wee 'nyu plia wee 'gbee -gblagbu 'wu. Da wee -gbuaa so bhobhlo -yo su yabhlo mi -bha, mu wlaa 'yliyagie. -Zu -bhlo 'wu, we tnuv 'wula -zakpa kugbua le 'so. 'Cu -bhlo, 'in we tnuv. 'In we kpjipea dudu -nyuma weee. ³ Me 'na 'ka -slen lami. Nu, -Lago -yo Bhlabhleyuu 'nnumnikpe yia wee 'gbe 'wu -mia, 'in -Lago lubhonnya yia o bubba. ⁴ O 'klu wa yia -yoya, 'in o 'ni 'ka wa 'klu -yo celida -mi. ⁵ Sabo 'na 'ka be, nyume yabhlogbo 'na 'ka 'nap -yo 'ylov saan gbu -ka, Jejitape yia o zli wa -gu 'mniaa 'gbu, 'in wa 'ka nyuma 'wlulapili 'yli weee -nu nya.

-Zezuu yiyigbu

6 -Muu 'bigu, 'anzi nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «Wee wɛli mɪ dliɔzɔ sa, 'in we mɪa gbɔzɔnɔ nya. Nu, Jejitape ɔ 'nyɛa ɔ gbɔɔ -falɪpanya ɔ Zuzu, mɔ tiea ɔ 'anzi, -we 'kaa dayli lɛnɔ, we 'ka we ɔ lubhonɔnya 'klɔslolu.»

7 -Zezu nɛɛ: «A pɔ yukwli, yia na yia dayli! - Falɪpawɛli -we mɪa 'sɛbhɛ nɪ 'wɔ, -wa zɔa we 'nɔɲwɛ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ wa -nɔ nya.»

8 Nu, -amɪ *Zaan, -amɪ 'nɔa wee wɛli, 'in -amɪ 'yia wee -li -yɔ. Da in bhɪa we 'nɔnɔe -yɔ we -yɔyɪɪɛ, 'anzi -we -slɔlua 'mɪ we 'klɔ, 'in in yia we bhɔ -yɔ bhlili in 'ka we bɔbɔ. 9 'In we nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-In nɔ 'nanɔɔ, -in 'na nɔnɔ 'sa -nɪ. Nu, -mɪ klaa, -na bhelia -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya klaa, we -yɔ -wa weee zɔa 'sɛbhɛ nɪ wɛli 'nɔɲwɛ klaa, -Lagɔɔ lubhonɔnyɔ -amɪ -mɪa aɪn 'bhisa. Nu, -Lagɔɔ 'dɛ -bhlo -in 'kaa bɔbɔ!»

10 -Muu 'bigu, we nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-Falɪpawɛli -we mɪa da 'sɛbhɛ nɪ 'wɔ, -in 'na zizeli we -na 'dɛbhloo -nɔ nya -nɪ. Nu, we lɛnɔbhla ka cɪpa. 11 -ɔ -ka nyɪmɛ 'nyuu, ɔ -tɔ gbɔnyuu lɛnɔda, ɔ -ka pɔɪn -ka, ɔ -tɔ pɔɪnplada, ɔ -ka nyɪmɛ tikli, ɔ -tɔ gbɔzɔnɔ lɛnɔda. -ɔ -ka -mɔwɔlɔda -mɪ, ɔ -tɔ -mɔwɔlɔda.»

12 -Zezu nɛɛ: «A pɔ yukwli. Dayli na yia. In -ka yida -mɪ, cɛliɪ nya na yia yia. 'In ɔ -ka -mɪ, -we ka 'yɪyɪklɔ ɔ -ka -ka, 'in na nyɛa we ɔ, ɔ lɛnɔgbɔɔ 'gbɔ. 13 -Amɪ -wa *Alɪfa -yɔ *Omega, -amɪ -wa we gwɛdɪda, 'in in mɪa we bhɪalɪda nya, we tɪanɔ -yɔ we 'wɔbhlɔlɔnɔ.»

14 -Wa wɔlɔa wa -bana, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ wa -nɔ nya. Nu, ma kaa we 'klɔ su -we wɔlaa 'yɪliɔgagɪɛ, wa 'ka we 'bhue li, wa ka we 'klɔ wa 'ka 'gbee klolo ɲwɛɛ plalɪ. 15 -Wa 'na 'kaa wee 'gbe nɔkplɛ pla, ma nɪ: -wa nɔa nɪmɛgbɔ lɛ klaa, yɪlɪsɪnɔnya

klaa, mɔtni kwe -cian klaa, nyuma -bhanya klaa, -wa bubɔa yoyo -lagɔ klaa, we -yɔ -wa 'yibhaa yo 'in wa tubhɔa yo. 'Pipee wa tɔa.

¹⁶ «-Ami -Zezu tiea na 'anzɪ aɪn 'wɔ we 'ka wee weɪɪ nɪ gba -mɔ leglizɪnya -yla. We 'dɛ weee mɪ gbɔzɔnɔ nya. Nyɪmaa 'wlulapɪɪnyɔ -Davidu zɔayli -nyɪmɛ in -mɪa: zɪkpa -zɛɪya in -mɪa.»

¹⁷ -Lagɔɔ Zuzu -yɔ 'ɲwnɔyu -ɔ Bhlabhɛyu -saa -bha ɔ 'ka ɔ 'ɲwnɔ -zɛ, wa nɛɛ: «Yi!» Nyɪmɛ -ɔ -ka we 'nɔ, -mɔɔ -kanyɔ gba: «Yi!» -ɔ 'nyumatɔ -ka 'bhada -mɪ, ɔ yi. Nyɪmɛ -ɔ -ka 'nyu -we wlaa 'yliyɔgagie 'yibha, sa bhe ɔ yia we.

'Wɔbhlolu -yibhalɪgbɔ

¹⁸ We 'dɛɛ 'gbɔ, -amɪ Zaan nɛɛ aɪn -yla: -wa weee -wa 'nɔa -falɪpawɛɪ -we mɪa 'sɛbhɛ nɪ 'wɔ cɛɪɪda, -ɔ -ka we -lu -lɛ -gɔpali, -Lagɔ yia sɪasɪɛ, -we mɪa da 'sɛbhɛ nɪ 'wɔ cɛɪɪda, ɔ sɪasɪɛ -gɔpali. ¹⁹ Wee -falɪpawɛɪ -we mɪa *-Lagɔsɛbhɛ nɪ 'wɔ cɛɪɪda, -ɔ -ka we -gɔsa, su -bhue -we wlaa 'yliyɔgagie, -mɔɔ -kanyɔ 'na 'ka we li, 'in ɔ 'na 'ka -mɔwɔ gbe nɔkplɛ pla.

²⁰ -Zezu nɛɛ: «-We weee mɪa dɛ, gbɔzɔnɔ -wa.» 'In ɔ nɛɛ: «Cɪn, yia na yia dayli.»

-Amɛnɪ! Yi, Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu!

²¹ Nɪ, Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu ɲwna nyuma weee 'nyu la.

ʼWʉsuslolue loluu ʼsɛbhɛ
New Testament in Kouya

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kouya

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Information sur le droit d'auteur

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. tous droits réservés.

Ce texte de traduction vous est rendu disponible sous termes du Creative Commons License: Attribution-Noncommercial- Pas de travaux dérivés. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) En outre, vous avez l'autorisation de mettre le texte sous différents formats de fichier, tant que vous ne changez pas le texte ou la ponctuation de la Bible.

Vous pouvez partager, copier, distribuer, transmettre et extraire des parties ou des citations de ce travail à condition que vous incluiez l'information sur le droit d'auteur ci-dessus:

- Vous devez donner Attribution au travail.
- Vous ne devez pas vendre ce travail pour en tirer profit.
- Vous ne devez effectuer aucun travail dérivé qui puisse changer les mots ou la ponctuation en l'état des Saintes Ecritures.

Les autorisations au-delà du canevas de cette licence peuvent être disponibles si vous nous contactez au travers de votre demande.

Le Nouveau Testament

en Kouya

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kouya

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

6b111f8e-be6f-55f2-a7a8-c43583754a65